COR SERPENTIS

(Inima Şarpelui)

de Ivan A. Efremov

Traducerea: Adrian Rogoz & F. Ionescu

Ceaţa somnului care învăluia cunoştinţa fu sfîşiată de o vibraţie melodioasă... „Nu adormi ! De eşti nepăsător, te-nvinge neagra Entropie !”

Cunoscutele cuvinte ale acelei bucăţi muzicale treziră în memorie asociaţii de idei şi duseră apoi mai departe lanţul lor nesfîrşit.

Viaţa revenea. Corpul uriaşei nave se mai cutremura, dar mecanismele ei automate îşi continuau, fără încetare, activitatea. Vîrtejurile de energie din jurul celor trei calote de protecţie îşi încetară goana invizibilă. Cîteva clipe, calotele ce păreau a fi mari stupi de metal mat cu scînteieri verzui, rămaseră la locurile lor, apoi, brusc şi toate o dată, ţîşniră în sus şi se pierdură în nişele din plafon, prin complicata împletitură de conducte, traverse şi cabluri.

Doi dintre oameni rămaseră nemişcaţi în fotoliile lor adînci, înconjurate de inele - suporturile calotelor ce dispăruseră cu cîteva clipe înainte. Cel de-al treilea ins îşi înălţă încet capul ce îi păru mai greu ca de obicei, apoi, deodată, îşi scutură părul cu reflexe întunecate. Se săltă din adîncul fotoliului, a cărui căptuşeală izolantă era mai moale decît puful, şi se aşeză cu piciorul îndoit sub dinsul. Îndată după aceea se aplecă înainte, spre a cerceta aparatele indicatoare. Ochiurile acestora umpleau întreaga suprafaţă oblică, gălbuie a tabloului de comandă ce tăia de-a curmezişul încăperea, chiar în faţa fotoliilor.

– Am ieşit din pulsaţie! răsună o voce energică. Te-ai trezit din nou înaintea celorlalţi, Kary? Ai o sănătate ideală pentru un astronaut !

Kary Ram, mecanic pentru aparatele electronice şi de astronavigaţie de pe nava cosmică „Tellur”, se întoarse fulgerător, întîlnind privirea încă înceţoşată a comandantului.

Mutt Ang se mişcă anevoie, apoi răsuflă uşurat şi se ridică, oprindu-se şi el înaintea tabloului de comandă.

– Douăzeci şi patru de parseci{3} ... am lăsat mult în urmă steaua. Aparatele noi greşesc întotdeauna... mai bine zis noi nu ştim să le folosim îndeajuns de bine... Putem opri muzica. Şi Tey s-a trezit!

În liniştea ce se lăsase, Kary Ram auzi doar răsuflarea întretăiată a tovarăşului său care îşi venise şi el în simţiri.

Postul central de conducere al giganticei cosmonave

amintea de o sală rotundă suficient de mare. Deasupra tablourilor de comandă şi a uşilor ermetice, în jurul încăperii se întindea un ecran albăstrui.

În direcţia axei longitudinale a navei, spre prora ei, ecranul era secţionat. Acolo se afla discul transparent, ca un cristal de rocă, al locatorului, disc al cărui diametru depăşea aproape de două ori înălţimea unui om. Imensul disc părea că se contopeşte cu spaţiul cosmic şi, scînteind în luminile fosforescente ale aparatelor, era aidoma unui mare diamant negru.

Mutt Ang făcu un gest imperceptibil, şi îndată cei trei oameni care se aflau la postul de comandă îşi duseră mîinile la ochi. Un soare portocaliu se aprinse în stînga, dincolo de ecran. Lumina lui, deşi atenuată de filtre uriaşe, nu era totuşi prea uşor de îndurat.

Mutt Ang dădu din cap:

– Încă puţin şi am fi traversat coroana stelei... De acum înainte n-o să mai calculez itinerarul exact. E cu mult mai sigur să evităm eventualele obstacole.

– Tocmai aici stă pericolul pentru noile cosmonave pulsative, vorbi din adîncul fotoliului Tey Eron, ajutor de comandant şi astro-fizician şef al navei. După ce facem calculele necesare, nava se repede orbeşte, ca o împuşcătură în întuneric. Iar noi? Sîntem şi noi orbi şi fără viaţă, în interiorul cîmpurilor magnetice de protecţie. Mie nu-mi place acest fel de zbor prin Cosmos, deşi este cel mai rapid din cîte a fost în stare să inventeze omenirea.

– Douăzeci şi patru de parseci! făcu Mutt Ang. Şi nouă ne pare că a trecut doar o clipă.

– O clipă de somn, asemănătoare morţii, ripostă încruntat Tey Eron. Cît priveşte viaţa de pe Pămînt...

– E mai bine să nu ne gîndim la asta, se auzi glasul lui Kary Ram, e mai bine să nu ne gîndim căci pe Pămînt au trecut mai mult de 76 de ani. Mulţi dintre prieteni şi rudele noastre au murit, multe lucruri s-au schimbat... şi ce o să mai fie cînd...

– Toate astea sînt inevitabile într-o călătorie îndelungată, oricare ar fi sistemul astronavei, spuse liniştit comandantul. Timpul curge extrem de repede pentru noi, cei de pe „Tellur”. Şi cu toate că vom pătrunde în Cosmos mai departe decît toţi predecesorii noştri, ne vom întoarce pe Pămînt aproape

neschimbaţi...

Tey Eron se duse spre maşina de calculat.

– Totul e în perfectă ordine, adaugă el peste cîteva clipe. Steaua aceasta este Cor serpentis, sau, cum o numeau vechii astronomi arabi, Unuk al Hai - Inima Şarpelui.

– Dar unde e vecinul ei cel mai apropiat? întrebă Kary Ram.

– Este eclipsat de astrul principal. Vezi, spectrul este K-zero{4}. Din partea noastră e în ocultaţie{5}.

– Înlăturaţi apărătoarele tuturor receptoarelor! ordonă comandantul.

Fură înconjuraţi de întunericul fără hotar al Cosmosului. Bezna părea şi mai de nepătruns, căci în stînga şi în urmă se înălţa vîlvătaia portocaliu-aurie a Inimii Şarpelui, ce făcea să pălească în juru-i constelaţiile laolaltă cu Calea Lactee.

Numai jos, parcă încercînd să se ia la întrecere cu astrul incandescent, strălucea o stea albă.

– Epsylon Şarpele{6} e aproape de tot, rosti tare Kary Ram. Tînărul astronavigator voia să cîştige aprecierea comandantului.

Dar Mutt Ang privea tăcut spre dreapta, unde se distingea lumina albă clară a unei depărtate stele strălucitoare.

– Într-acolo a plecat „Soarele”, cosmonava pe care am condus-o şi eu o dată, spuse rar comandantul, simţind că cei din spatele său aşteaptă ca el să vorbească. A plecat spre noile planete...

– Aşadar, aceea este Alphekka din Coroana Boreală{7}?

– Da, Ram, sau, dacă vrei să foloseşti denumirea ei europeană, este Gemma{8} ... Dar să pornim la lucru!

– Îi trezim pe ceilalţi? întrebă Tey Eron, gata să îndeplinească dispoziţia comandantului.

– Nu-i necesar. Dacă ne vom convinge că înaintea noastră nu se află nimic, vom mai face o pulsaţie, ba chiar două. Pregătiţi telescoapele optice şi radiotelescoapele, controlaţi dispozitivele maşinilor de memorare. Tey, porneşte motoarele nucleare! Deocamdată vom înainta cu ajutorul lor. Pregătiţi accelerarea.

– Pîna la şase şeptimi dîn viteza luminii?

Şi. drept răspuns la gestul afirmativ al comandantului, Tey Eron manipulă cu rapiditate dispozitivele necesare. Nici o

tresărire nu agită corpul navei, deşi o flacără orbitoare, multicoloră, izbucni, acoperind întregul ecran şi stingînd cu totul stelele palide din apropierea strălucitoarei Căi Lactee. Printre aceste stele, se afla şi pămînteanul Soare.

– Avem la dispoziţie cîteva ore pînă ce aparatele vor face toate observaţiile necesare şi le vor controla de patru ori, ca de obicei, spuse Mutt Ang.

– Trebuie să mîncăm, iar apoi fiecare dintre noi va putea rămîne singur spre a se odihni. Pe Kary îl voi schimba eu.

Astronauţii ieşiră de la postul central. Kary Ram trecu în fotoliul rotativ din faţa tabloului de comandă. Astronautul închise receptoarele de la pupă, şi văpăile motoarelor cu reacţie dispărură.

Înflăcăratul Cor Serpentis continua să-şi azvîrle luminile peste luciul rece al aparatului. Discul locatorului din faţă părea şi acum o prăpastie întunecată, fără hotar. Acest fapt însă nu-l întrista pe astronaut, ci, dimpotrivă, îl făcea să se bucure. Calculele la care trudiseră pe Pămînt vreme de şase ani multe minţi înzestrate şi un creier electronic se dovediseră a fi cu totul exacte.

Pe aici, prin largul coridor al spaţiului lipsit de aglomerări de stele şi nebuloase întunecate, fusese trimis „Tellur”, prima navă cosmică pulsativă a Pămîntului. Acest tip de nave trebuia să pătrundă mult mai adînc în Galaxia noastră decît o făcuseră navele interastrale anterioare - reactive, nucleare, anamezonice -, care puteau atinge viteze între cinci şesimi şi şase şeptimi din viteza luminii.

Navele pulsative realizau viteze de mii de ori mai mari. Dar pericolul pe care îl prezentau ele consta în faptul că, în timpul „pulsaţiei”, nu puteau fi dirijate. Nici oamenii nu erau în stare să treacă prin pulsaţie decît într-o stare de inconştienţă, protejaţi de puternice cîmpuri magnetice. Astfel, „Tellur” înainta printr-un fel de salturi, cercetînd, de fiecare dată, cu multă grijă dacă drumul în faţa e liber pentru următoarea pulsaţie.

Trecînd pe lîngă Şarpe, printr-un spaţiu aproape lipsit de stele, din regiunea latitudinilor superioare ale Galaxiei, „Tellur” trebuia să ajungă la constelaţia lui Hercule, spre un astru de carbon.

Cosmonava fusese destinată să călătorească pe o distanţă atît de colosală pentru ca echipajul său să cerceteze unele

transformări misterioase ale materiei de pe astrul de carbon, transformări cît se poate de preţioase pentru energetica terestră.

Se presupunea că steaua aceasta era legată de o nebuloasă întunecată de forma unui disc electromagnetic în permanentă rotaţie şi îndreptat cu muchea spre pămînt. Savanţii se aşteptau ca astronavigatorii de pe „Tellur” să vadă repetarea formării sistemului nostru planetar la o distanţă relativ nu prea mare de Soare. „Nu prea mare” însemna, de fapt, o sută zece parseci, sau trei sute cinci zeci de ani-lumină...

Kary Ram cercetă aparatele de protecţie. Ele arătau că toate transmisiile dintre automatele navei cosmice sînt în perfectă stare. Tînărul astronaut căzu pe gînduri.

Departe, departe, la o depărtare de şaptezeci şi opt de ani-luminii rămăsese Pâmîntul - astru minunat, pe care omenirea îl transformase, hărazindu-l unei vieţi luminoase şi muncii sale creatoare. În aceasta societate lipsită de clase, fiecare om îşi cunoaşte bine întreaga planetă: nu numai uzinele, plantaţiile, minele şi exploatările ei maritime, nu numai centrele de studii şi cercetări, muzeele şi parcurile naturale, ci şi colţişoarele dragi de odihnă, de singurătate sau izolare împreună cu fiinţa dragă.

Şi, plecat din această lume minunată, impunîndu-şi sarcini tot mai măreţe, pămînteanul pătrundea din ce în ce mai departe în profunzimile îngheţate ale Cosmosului, gonind după noi cunoştinţe, căutînd să descifreze natura care nu i se supunea fără o împotrivire înverşunată. Din ce în ce mai mult lăsa omul în urmă Luna, pustiită de ucigătoarea radiaţie solară, ultravioletă şi roentgen; planeta Venus, toridă şi lipsită de viaţă, cu oceanele ei de păcură, cu solul lipicios, de smoală şi cu veşnicile-i neguri; Marte cel îngheţat, acoperit de nisipuri sub al căror acoperămînt abia mai pîlpîia viaţa. Nici nu începuse bine studierea lui Jupiter, cînd noile cosmonave ajunseră la cele mai apropiate astre.

Pămîntenii vizitară Alfa şi Proxima Centauri, Barnard, Sirius, Eta Eridan, ba chiar şi steaua Tau din Balena. Fireşte, nu aştrii înşişi, ci planetele lor sau regiunile învecinate, în cazul stelelor duble, ca Sirius, lipsite de sisteme planetare...

Şi totuşi navele cosmice ale Pămîntului nu fuseseră încă pe nici o planetă unde viaţa să fi ajuns la formele ei superioare,

unde să fi existe fiinţe raţionale - oameni.

Din depărtatele străfunduri ale Universului, undele radiofoniee ultrascurte aduseseră chemări ale unor lumi locuite; uneori acestva ajungeau pe Pămînt la mii de ani după emiterea lor. Omenirea abia învăţa să descifreze aceste semnale şi începea să-şi dea seama ce ocean uriaş de ştiinţă, tehnică şi artă îşi continuă circuitul printre lumile locuite ale Galaxiei noastre... Lumi la care totuşi pămîntenii nu izbutiseră încă să ajungă, ca să nu mai vorbim, despre celelalte insule astrale: alte galaxii depărtate cu milioane de ani-lumină!... Acest lucru însă nu făcea decît să mărească dorinţa de a coborî pe planetele locuite de oameni, fie ei chiar lipsiţi de asemănare cu cei de pe Pămînt, dar care să-şi fi alcătuit, de asemenea, societăţi înţelepte, cu o dezvoltare armonioasă, în care toţi îşi aveau dreptul la fericirea cea mai intensă, la înălţimea gradului lor de stăpînire a forţelor naturii. Se ştia însă că există şi oameni întru totul asemănători cu noi şi că, de bună-seamă, aceştia sînt cei mai mulţi. Legile de dezvoltare a sistemelor planetare sînt unitare nu numai în Galaxia noastră, ci şi în toată porţiunea Cosmosului pe care o cunoaştem!

Astronava pulsativă - ultima invenţie a geniului terestru - dădea posibilitatea călătoriei spre lumi depărtate. Dacă zborul lui „Tellur” avea să fie încununat de succes, atunci... Numai că, aşa cum se întîmplă în viaţă, noua invenţie avea două aspecte.

– Şi iată cealaltă faţă... Adîncit în gînduri, Kary Ram nu-şi dădea seama că ultimele cuvinte le şoptise cu glas tare.

Deodată, în spatele său, răsună vocea plăcută şi puternică a lui Mutt Ang:

„Cealaltă faţă a iubirii:
Necuprinsă, profundă ca marea,
Cîteodaiă îţi pare deşartă.
Dar n-o poţi goni - ţi-e în sînge.”

Kary Ram tresări.

– N-am ştiut că te pasionează şi pe dumneata muzica veche, surîse comandantul cosmonavei. Aceasta romanţă numără nu mai puţin de cinci veacuri.

– Nici n-am fost atent la ce-ai cîntat! exclamă astronautul. Mă gîndeam la cosmonava noastră. La ziua în care ne vom întoarce...

Comandantul deveni grav:

– Am făcut doar prima pulsaţie, iar dumneata te şi gîndeşti la întoarcere ...

– A, nu ! Dacă ar fi fost aşa, n-aş fi căutat să fac parte dintre astronauţii lui „Tellur”. Dar mi s-a părut că... nu-i aşa că ne vom întoarce pe Pămînt cînd acolo se vor fi scurs şapte sute de ani şi cînd chiar strănepoţii fraţilor şi surorilor noastre vor fi murit cu toţii, deşi longevitatea omului s-a dublat?

– Oare n-ai ştiut acest lucru?

– Fireşte că am ştiut, continuă cu încăpăţînare Ram. Dar în minte mi-a venit altceva.

– Am înţeles. Te gîndeşti la aparenta inutilitate a călătoriei noastre, nu-i aşa?

– Da. Încă mai înainte ca „Tellur” să fi fost inventat şi construit, o seamă de cosmonave obişnuite, cu reacţie, au plecat spre Fomalhaut{9}, Capella{10} şi Arcturus{11}. Expediţia către Fomalhaut trebuia să se întoarcă pe Pămînt după doi ani - de atunci au trecut cincizeci. Cît despre cele de pe Arcturus şi Capella vor trebui să mai treacă patruzeci sau cincizeci de ani, acestea aflîndu-se la o depărtare de 12 şi 14 parseci. Acum însă au şi început să fie construite nave pulsative, care să ajungă la Arcturus dintr-o singură pulsaţie. Şi atunci mă gîndesc că, pînă ce vom ajunge la capătul călătoriei noastre, oamenii vor supune cu desăvîrşire timpul, sau, dacă vrei să spui altfel: spaţiul. Atunci navele noastre pămîntene vor face călătorii mult mai depărtate, iar noi ne vom întoarce cu un balast de cunoştinţe învechite şi nefolositoare...

– Noi am plecat de pe Pămînt cum pleacă din viaţă cei care mor, rosti rar Mutt Ang, şi ne vom întoarce acolo rămaşi în urmă în ceea ce priveşte dezvoltarea noastră, plini de reminiscenţele trecutului.

– Tocmai acest lucru mi-am spus şi eu.

– Ai şi nu ai dreptate. Progresul cunoştinţelor, acumularea experienţei, cercetarea nemărginitului Cosmos trebuie să aibă o perfectă continuitate. Altminteri vor fi nesocotite legile dezvoltării al cărei caracter este întotdeauna inegal şi contradictoriu. Închipuie-ţi că naturaliştti din antichitate, care astăzi ni se par tare naivi, ar fi stat să aştepte, să zicem, inventarea microscoapelor cuantice. Sau agricultorii şi constructorii din trecutul îndepărtat, care au stropit din belşug planeta cu sudoarea lor, ar fi aşteptat maşinile automate şi... ar

fi rămas să stea mai departe în mucedele lor bordeie de pămînt, hrănindu-se cu puţinul pe care ar fi izbutit să-l ia naturii!

Kary Ram izbucni în rîs. Mutt Ang continuă grav, fără să zîmbească:

– Sîntem chemaţi şi noi să ne facem datoria, aşa cum şi-o face fiecare membru al societăţii. Pentru faptul că vom ajunge primii în profunzimile încă necercetate ale Galaxiei sîntem morţi pentru şapte sute sute de ani. Cei care au rămas pe Pămînt spre a se folosi de toate bucuriile vieţii de acolo nu vor încerca niciodată măreţele sentimente ale omului care a izbutit să arunce o privire în tainele dezvoltării Universului. Şi asta-i totul. Iar în ceea ce priveşte întoarcerea… Nu trebuie să-ţi fie teamă de viitor. Fiecare secol a avut particularităţile lui caracteristice, prezentînd totuşi şi trăsături comune celorlalte etape… Cine ştie, poate că acea fărîmă de cunoştinţe pe care noi o vom aduce pe planeta noastră va contribui la un nou salt al ştiinţei, la îmbunătăţirea vieţii oamenilor. Şi, în definitiv, chiar dacă ne vom întoarce din adîncimile trecutului, vom aduce noilor oameni vieţile şi inimile noastre, pe care le-am dăruit viitorului. Oare ne vom întoarce ca nişte străini? Într-adevăr poate fi socotit străin acela care îşi pune în slujba unei cauze toate puterile lui? Căci omul nu constituie doar o sumă de cunoştinţe, ci şi o complicată arhitectură de sentimente, iar în legătură cu acest lucru noi, cei care am încercat toate greutăţile unui atît de îndelungat drum prin Cosmos, nu vom fi mai prejos de semenii noştri din viitor… Mutt Aug tăcu, apoi încheie pe un ton complet diferit, uşor ironic: Nu ştiu cum gîndeşti tu, dar, în ceea ce mă priveşte, sînt atît de curios să văd viitorul, încît consider că şi numai pentru acest lucru...

– ...Se poate muri vremelnic pentru cei de pe Pămînt! încheie cu convingere astronautul.

Comandantul navei „Tellur” spuse liniştit:

– Du-te de te spală, mănîncă, în curînd vom intra în cea de-a doua pulsaţie! Tey, de ce te-ai întors?

Ajutorul de comandant dădu din umeri:.

– Vreau să aflu maî repede traseul alcătuit de aparate. Sînt gata să te schimb.

Şi, fără să mai spună ceva, astrofizicianul apăsă un buton aflat în centrul tabloului de comandă. Un capac concav, strălucitor se dădu la o parte, şi din interiorul aparatului se

ridică spirala unei panglici metalice cu strălucire argintie. Spirala era străpunsă de o vergea subţire, neagră, ce reprezenta itinerarul navei. Ca nestematele scînteiau pe panglică luminiţele ce arătau poziţia stelelor de diferite clase spectrale pe lîngă care urma să zboare „Tellur”. Acele nenumăratelor cadrane porniră hora unor mişcări aproape raţionale. Intraseră în funcţiune maşinile de calcul, potrivind traiectul viitoarei pulsaţii în aşa fel încît acesta să se abată cît mai departe din calea stelelor, a nebuloaselor întunecate şi a celor luminoase care puteau ascunde aştri încă necunoscuţi.

Prins de activitatea sa, Tey Eron nici nu observase cum se scurseseră în tăcere cîteva ore, în timp ce uriaşa navă interastrală îşi continua goana prin negrele hăuri ale spaţiului. Tovarăşii astrofizicianului şedeau tăcuţi pe divanul semicircular de lîngă uşa triplă, masivă, ce izola postul de conducere de celelalte încăperi ale navei.

Un clinchet vesel anunţa terminarea calculelor. Comandantul cosmonavei veni încet spre tablourile de comandă.

– Foarte bine ! A doua pulsaţie poate avea o lungime aproape de trei ori mai mare decît prima...

– Ba nu, iată aici există o aproximaţie de treizeci la sută ! Tey arătă vîrful vergelei ce vibra uşor, în tact cu acele indicatoarelor legate de ea.

– Aşa este. Certitudine completă avem pentru cincizeci şi şapte de parseci. Să scădem încă cinci parseci pentru eventualele greşeli, - rămîn cincizeci şi doi. Pregătiţi pulsaţia!

Din nou începu controlul nenumăratelor mecanisme şi contacte ale navei. Mutt Ang făcu legătura cu cabinele în care se aflau, cufundaţi în somn, ceilalţi cinci membri ai echipajului de pe „Tellur”.

Automatele de observaţie fiziologică arătară că organismele celor ce dormeau se găsesc în stare normală. Atunci comandantul liberă cîmpul magnetic de protecţie în jurul încăperilor locuite ale navei. Peste plăcile mate ale peretelui din stînga fugiră linii roşii: undele gazelor din tuburile aşezate de-a lungul său.

Încruntîndu-se uşor, Tey Eron întrebă pe comandant:

– Gata?

Mutt Ang dădu dîn cap. Cei trei astronauţi de serviciu se

lăsară tăcuţi în fotolii, fixindu-şi trupul cu ajutorul unor perne pneumatice. După ce fu închisă ultima cataramă, fiecare scoase din cutia aşezată pe braţul stîng al fotoliului cîte o seringă specială gata de întrebuinţare.

– Aşadar, pentru încă o sută cincizeci de ani de viaţă pămîntească! spuse Kary Ram apropiind aparatul de injecţie de braţul său dezgolit.

Mutt Ang îl privi cercetător. Ochii tînărului străluceau de un surîs şăgalnic, propriu omului sănătos şi perfect echilibrat. Comandantul aşteptă pînă ce tovarăşii săi se lăsară pe spate în fotolii şi, închizînd ochii, îşi pierdură cunoştinţa. Atunci mişcă nişte butoane de pe o cutiuţă aşezată lîngă genunchiul său. Fără nici un zgomot şi implacabil ca însăşi soarta, se lăsară din tavan masivele calote de metal. Cu o clipă mai înainte, Mutt Ang pornise roboţii mecanici care dirijau pulsaţia şi cîmpul magnetic de protecţie. Sub calotă, în lumina slabă a unui bec albăstrui, comandantul citi indicaţiile aparatelor de control şi abia după aceea îşi provocă somnul...

Nava interastrală ieşise din cea de-a patra pulsaţie. Acum steaua enigmatica - ţinta călătoriei - crescuse pe ecranele părţii din dreapra, nordice, pînă la dimensiunile Soarelui văzut de pe Mercur.

Astrul colosal (din clasa rară a stelelor „întunecate”, de carbon) era supus unui studiu amănunţit. „Tellur” înainta cu o viteză mai mică decît cea a luminii şi se afla la mai puţin de patru parseci fie gigantica stea întunecată KNT 8008, ce abia se putea zări de pe Pămint, chiar cu ajutorul celor mai puternice telescoape. Asemenea stele - diametrul lor era egal cu 150-170 de diametre ale Soarelui - se caracterizau printr-o abundenţă de carbon în atmosfera lor. La o temperatură de două-trei mii de grade, atomii de carbon se uneau în nişte molecule-lanţ{12} alcătuite din cîte trei atomi fiecare. Conţinînd asemenea molecule, atmosfera stelei reţinea radiaţia părţii ultraviolete a spectrului, şi astfel lumina gigantului era foarte slabă în comparaţie cu dimensiunile sale.

În schimb, în centrul giganţilor de carbon temperatura ajungea pînă la o sută de milioane de grade, dînd astfel naştere unor colosali generatori de neutroni, în care elementele uşoare se transformau în elemente grele şi chiar în transuraniene - cum ar fi californiu, ba chiar şi în rossiu, cel mai greu dintre

elemente, cu greutatea atomică 401, creat cu patru secole în urmă. Savanţii erau de părere că, pe drept cuvînt, aştrii de carbon puteau fi numiţi uzine de elemente grete, întrucît le risipeau în spaţiu în urma unor explozii periodice. Îmbogăţirea întregii compoziţii chimice a Galaxiei noastre are loc tocmai prin această activitate a întunecaţilor giganţi de carbon.

Cosmonava pulsativă a dat, în sfîrşit, posibilitate omenirii să studieze de la o mică distanţă astrul de carbon pentru a înţelege natura proceselor de transformare a materiei din interiorul acestuia; cheia acestor procese încă nu fusese găsită de fizicienii de pe Pămînt.

Echipajul navei interastrale se trezi, şi fiecare dintre membrii lui îşi începu cercetările, datorită cărora pentru cei rămaşi pe Pămînt avea să fie ca şi mort vreme de şapte sute de ani. Nava părea că se mişcă acum foarte încet, dar o înaintare mai rapidă nici nu era necesară.

„Tellur” zbura cu o uşoară deviere spre sud de astrul de carbon, pentru a-şi feri de radiaţiile acestuia ecranul locatorului. Şi astfel oglinda neagra a aparatului rămînea mereu întunecată vreme de saptămîni, luni şi ani de zile.

„Tellur” - sau, cum era trecut în registrul flotei siderale a Pămîntului: I.F. - 1 (ZET - 685), prima cosmonavă de cîmp invers sau cea de-a şase sute optzeci şi cincea din numărul total al navelor interastrale - nu era atît de mare ca navele de cursă lungă care circulau cu o viteză mai mică decît cea a luminii. La construirea lor se renunţase doar de puţină vreme - de la inventarea cosmonavelor pulsative. Acele uriaşe nave de cursă lungă duceau cu sine un echipaj ce ajungea pînă la două sute de persoane, iar generaţiile care se succedau pe bord făceau posibilă cercetarea unor considerabile distanţe ale spaţiului interastral.

De fiecare dată, la întoarcerea cosmonavelor de cursă lungă îşi făceau apariţia pe Pămînt cîteva zeci de oameni veniţi dintr-o altă vreme - reprezentanţi ai unui trecut îndepărtat. Şi, cu toate că nivelul dezvoltării lor era excelent, acestor fiinţe revenite din trecut noile timpuri li se păreau stranii, şi adesea pe aceşti cutreierători ai cosmosului ajungea să-i fure din rîndurile celorlalţi o adîncă melancolie sau un dor de izolare.

Acum. cosmonavele pulsative îi vor duce pe oameni şi mai departe. Şi, în scurt timp, după măsurătoarea acestor

cosmonauţi, se vor ivi şi în societatea omenească Mathusalemi, a căror vîrstă va număra milenii. Cei cărora le va reveni să plece spre celelalte galaxii se vor întoarce pe planeta lor natală după trecerea a milioane de ani. Iată ce se dovedise a fi „cealaltă faţă”, reversul curselor lungi prin Cosmos, obstacolul pe care natura îl ridicase cu perfidie în calea fiului său cuprins de neastîmpăr. Echipajele noilor cosmonave numărau doar cîte opt oameni. Acestor exploratori ai neţărmuritului Cosmos şi, totodată, ai viitorului le-a fost interzis (revocîndu-se dispoziţiile anterioare, pozitive) să aibă copii în timpul călătoriei{13}.

Şi cu toate că „Tellur” avea dimensiuni mai reduse decît predecesorii săi, el reprezenta, totuşi, o navă uriaşă, în interiorul căreia echipajul, puţin numeros, se simţea în largul său.

Revenirea la realitate după un somn îndelungat aduse, ca de obicei, un aflux de energie. Echipajul cosmonavei - alcătuit în majoritate din tineri - îşi petrecea timpul în sala de gimnastică.

Inventau exerciţii dintre cele mai grele, dansuri fanteziste sau făceau tot felul de acrobaţii complicate în colţul antigravitaţional al sălii, cu ajutorul unor centuri de respingere şi al unor inele prinse de mîini şi picioare. Astronavigatorilor le plăcea să înoate în marele bazin cu apă ionizată, fosforescentă, care păstra minunata culoare azurie a leagănului popoarelor lumii - Mediterana...

Kary Ram îşi scosese haina de lucru şi se avîntă spre bazin, dar un glas vesel îl opri locului:

– Kary, ajută-mă! Fără dumneata nu pot să fac această flexiune.

Chimsta Taina Dan, o fată înaltă, îmbrăcată cu o tunică scurtă dintr-o ţesătură verzuie, strălucitoare, în ton cu ochii ei, era cea mai tînără şi cea mai veselă membră a expediţiei. Nu odată liniştitul Kary fusese indignat de firea ei repezită. Dar în ceea ce priveşte dansul, el îl plăcea tînărului tot atît de mult ca şi Tainei, ce părea a fi o dănţuitoare înnăscută.

Veni la ea surîzînd.

Din stînga, de pe înălţimea trambulinei care vibra deasupra apei din bazin, Afra Devi - biologul cosmonavei - îl strigă pe Tey Eron. Înainte de a sări în apă, Afra pornise a-şi strînge sub caschetă valurile părului negru cu rellexe albăstrii. Călcînd cu băgare de seamă pe placa de masă plastică, arcuită, ajutorul de comandant veni în dreptul fetei şi-şi apropie de

spatele ei braţul puternic, musculos. Săltînd în ritmul mişcărilor trambulinei, Afra se lăsă pe spate şi se sprijini de acel reazem de nădejde. O clipă trupurile lor bronzate încremeniră. Cu o mişcare abia perteptibilă, tînăra femeie îşi îndoi şi mai mult trupul, tăcu o rotaţie completă pe după braţul ajutorului de comandant şi imediat, evoluind ca într-un dans aerian, zburară amîndoi în apă.

– El a uitat de toate! murmură Taina Dan, acoperind cu degetele fierbinţi pleoapele tînărului mecanic.

– Oare nu-i frumos ? răspunse acesta printr-o întrebare şi atrase spre sine fata, intrînd în cîmpul emisiei sonore{14}.

Kary şi Taina erau cei mai buni dansatori de pe navă. Numai ei erau în stare să se lase cu totul în stăpînîrea melodiei şi a ritmului, lăsînd la o parte orice alte gînduri. Şi Kary pluti în lumea dansului fără să mai simtă altceva decît o adîncă destătare, izvorîtă din uşoarele mişcări în concordanţă cu acelea ale partenerei. Braţul fetei lăsat pe umărul său era puternic şi gingaş. Deodată însă ochii ei verzi se întunecară.

– Dumneata eşti una cu numele pe care-l porţi, şopti Kary. Îmi amintesc că „Taina”, în limba anticilor, însemna ceva necunoscut, enigmatic.

– Mă bucur, spuse fata fără să surîdă, mie mi se părea mereu că tainele au rămas doar ale Cosmosului, iar la noi, pe Pămînt, ele nu mai există. Oamenii nu mai au taine - sîntem cu toţii lipsiţi de complicaţii, curaţi şi senini!

– Şi asta te face să-ţi pară rău?

– Cîteodată. Aş fi vrut să întîlnesc un om aşa cum se găseau în trecutul îndepărtat. Un om nevoit să-şi ascundă visurile şi sentimentele de răutatea din jur, să şi le călească, să le păstreze neclintite, pline de o forţă uriaşă.

– O te înţeleg! Dar eu nu m-am gîndit la oameni şi-mi părea rău numai de tainele nedezlegate... Ştii, ca în romanele străvechi: pretutindeni ruine misterioase, neştiute adîncuri, înălţimi necercetate, ba chiar mai demult păduri, izvoare, cărări prin codru şi case vrăjite, blestemate, înzestrate cu puteri enigmatice.

– Da, Kary! Ar fi bine să găsim aici pe cosmonavă unghere tainice, culoare prin care n-ai voie să treci.

– Iar ele să ducă spre încăperi unde să fie ascuns...

– Ce anume?

– Nu ştiu, mărturisi mecanicul după o clipă de tăcere şi se opri locului.

Dar pe Taina o prinsese jocul. Se încruntă şi-l trase după ea. Kary o urmă pe fată, şi astfel ieşiră amîndoi din sala de gimnastică, pătrunzînd într-un coridor lateral, slab luminat. Indicatoarele de vibraţie clipeau mat, în răstimpuri egale, de parcă pereţii navei s-ar fi luptat cu somnul. Fata făcu doar cîţiva paşi repezi, neauziţi şi deodată rămase locului... O umbră de plictiseală îi trecu atît de iute peste chipul gingaş, încît Kary n-ar fi putut afirma cu certitudine că i-a zărit acest semn de slăbiciune sufletească. Sentimentul necunoscut îl izbi dureros. Mecanicul o prinse din nou pe Taina de mînă:

– Să mergem la bibliotecă. Pînă la schimbul meu mai sînt două ore, iar pînă la al dumitale şi mai mult.

Se îndreptă ascultîndu-l spre centrul navei.

Biblioteca, sau, cum i se mai spunea, sala de lucrări generale, se găsea în imediata apropiere a postului central de comandă, de altfel ca pe toate celelalte cosmonave. Kary şi Taina deschiseră uşa ermetică a celui de-al treilea coridor transversal şi merseră spre uşa elipsoidală, cu două canaturi, a trecerii principale. De îndată ce Kary călcă peste placa de bronz şi canaturile grele se dădură la o parte, lunecînd fără zgomot, ajunse la urechile celor doi tineri un sunet puternic, vibrant. Taina strînse bucuroasă mîna tînărului:

– E Mutt Ang!

Trecură amîndoi pragul bibliotecii. Lumina difuză părea un abur, plutind lîngă tavanul mat. Doi oameni şedeau în fotoliile adînci dintre coloanele filmotecilor, în penumbra care se aşternuse acolo. Taina îl văzu pe medicul Svet Sym şi pe Yas Tin, inginer pentru instalaţiile pulsatoare. Acesta din urmă, un bărbat cu trăsături puternice, stătea nemişcat, cu ochii închişi, cufundat în visare. Iar în stînga, sub scoicile netede ale instalaţiilor acustice, se aplecase, deasupra cutiei argintii a V.P.E.M., însuşi comandantul cosmonavei.

V.P.E.M, - vioara-pian electromagnetică - înlocuise de multă vreme, pretutindeni, pianul cu sonoritatea lui clară, păstrîndu-i însă complexitatea tonurilor, iar în plus dăruindu-i întreaga bogăţie de nuanţe a viorii. Amplificatoarele de sunet ale acestui instrument puteau să-i dea la nevoie o forţă zguduitoare.

Mutt Ang nu-i observă pe cei care intraseră. Se plecă uşor înainte, înălţîndu-şi ochii spre plăcile rombice ale plafonului. Ca la străvechiul pian, degetele muzicianului determinau toate nuanţele sunetelor, deşi nu le mai produceau cu ajutorul ciocănaşelor şi al strunelor, ci prin nişte impulsuri electronice extrem de fine.

Temele, armonic împletite, ale unităţii Pămîntului şi Cosmosului începură să se despartă, să se depărteze. Motivele contradictorii ale unei tristeţi liniştite şi ale tunetelor depărtate, ameninţătoare, creşteau, răsunau cu tot mai multă putere, întrerupte doar la răstimpuri de sunete tragice, ascuţite, ca nişte ţipete de deznădejde. Şi deodată dezvoltarea măsurată, melodioasă a temei conteni. Izbitura, forţa ciocnirii fu nimicitoare şi totul se prăbuşi într-o avalanşă de disonanţe, lunecînd în sfîşietoarea tînguire a unor glasuri ce vesteau o pierdere ireparabilă.

Pe neaşteptate, mîinile lui Mutt Ang născură sunetele limpezi, curate ale unei fericiri luminoase, ce se îmbina cu suava mîhnire a acom-paniamentului.

În bibliotecă pătrunse neauzită Afra Devi, îmbrăcată cu un halat alb. Svet Sym, medicul navei, porni să facă semne ciudate comandantului. Mutt Ang se ridică, şi liniştea izgoni domnia sunetelor, după cum noaptea cea iute a tropicelor îndepărtează lumina amurgului.

Medicul şi comandantul ieşiră însoţiţi de privirile neliniştite ale ascultătorilor. Cel de-al doilea astronavigator suferise în timpul schimbului un accident foarte rar: o criză de apendicită purulentă. Se vede că nu îndeplinise cu stricteţe programul pregătirii medicale în vederea plecării spre adîncurile Cosmosului. Şi iată că acum Svet Sym ceru comandantului permisiunea să opereze de urgenţă bolnavul.

Mutt Ang îşi exprimă îndoială. Medicina modernă, care ajunsese să poată regla prin impulsuri nervoase organismul omenesc, în felul metodelor folosite la instalaţiile electronice, putea înlătura multe maladii.

Medicul cosmonavei îşi susţinu însă punctul de vedere. El demonstră că în corpul bolnavului va rămîne un focar nevindecat pe deplin, care poate să dea o recidivă în timpul uriaşelor suprasarcini fiziologice pe care le au de suportat călătorii în Cosmos...

Astronavigatorul se culcă pe un pat larg în jurul căruia se împleteau cablurile generatoarelor de impulsuri. Treizeci şi şase de aparate erau pregătite să-i controleze starea organismului. În încăperea cufundată în semiîntuneric, începu să clipească la răstimpuri egale şi să sune slab, aducînd somnul, aparatul de hipnotizare. Set Sym aruncă o privire peste aparate şi-i făcu semn Afrei Devi - ajutoarea sa. (Fiecare membru al echipajului de pe „Tellur” stăpînea cîteva profesii.)

Afra apropie un cub străveziu. În lichidul albăstrui dinăuntru se afla cufundat un aparat metalic cu articulaţii, asemănător unei mari scolopendre{15}. Atra scoase aparatul din lichid, iar dintr-un alt vas luă un vîrf conic de la care porneau mai multe fire sau tuburi subţiri, flexibile. Un ţăcănit scurt al conexiunii, şi scolopendra metalică se mişcă, făcînd să se audă un zumzet uşor.

Svet Sym dădu din cap, şi aparatul dispăru în gura deschisă a astronavigatorului care continua să respire liniştit. Se aprinse un ecran translucid aşezat oblic peste pîntecele bolnavului. Mutt Ang veni mai aproape. În lumina verzuie, contururile cenuşii ale intestinelor se vedeau foarte clar. De-a lungul lor, se mişca încet aparatul cu articulaţii. O strălucire uşoară fulgeră peste ecran în clipa cînd aparatul dădu un impuls sfincterului care închidea stomacul. Pe urmă pătrunse în duoden şi se îndoi aproape cu totul în intestinul sigmoid. Încă puţin, şi capătul rotund al scolopendrei se opri înaintea apendicelui viermiform.

Aici, în regiunea infectată, durerile erau mai mari, şi, datorită presiunii aparatului, mişcările peristaltice{16} ale intestinelor se accentuară atît de mult încît fu nevoie de calmante. Mai trecură cîteva minute, şi maşina analitică află cauza bolii: o iritare întîmplătoare a apendicelui; apoi stabili caracterul infecţiei şi recomandă soluţia necesară de antibiotice şi dezinfectante. Din aparatul cu articulaţii răsăriră nişte mustăţi flexibile care fură cufundate în interiorul apendicelui. Puroiul fu pompat afară, iar fărămiturile care nimeriseră în intestin, îmbolnăvindu-l, fură înlăturate şi ele. Urmară spălaturi energice cu soluţii speciale, biologice, care vindecară repede mucoasa apendicelui şi a intestinului gros.

În tot timpul cît minunatul aparat condus cu ajutorul automatelor îşi desfăşură activitatea în pîntecele bolnavului,

acesta continuă să doarmă calm. Operaţia luă sfîrşit, iar medicului nu-i râmase decît să extragă aparatul.

Comandantul cosmonavei se linişti. Oricît de mari erau posibilităţile medicinei, totuşi se întîmpla cîteodată ca particularităţi neprevăzute ale organismului (cu neputinţă de stabilit dinainte pentru miliarde de indivizi diferiţi) să dea complicaţii neaşteptate, lipsite de primejdie în cadrul uriaşelor institute sanitare ale planetei, dar periculoase într-o expediţie de proporţii reduse.

Nu se întîmplă însă nimic. Mutt Ang reveni la vioara-pian din biblioteca rămasă pustie. Îi trecuse dorinţa de a cînta. Fu năpădit de gînduri.

Nu pentru prima oară se întorcea la gîndurile despre fericire, despre viitor.

Era cea de-a patra călătorie a sa în Cosmos... Dar niciodată pînă atunci nu se gîndise să facă un salt atît de mare în timp şi spaţiu. Şapte sute de ani! În condiţiile unui atît de mare avînt al vieţii, al înmulţirii noilor invenţii şi descoperiri, în condiţiile unui atît de vast orizont de cunoştinţe la care şi ajunseseră cei de pe Pămînt! E greu de făcut o comparaţie, dar şapte sute de ani însemnau atît de puţin în epocile civilizaţiilor antice, cînd dezvoltarea societăţii, nefiind stimulată de cunoaştere şi necesitate, mergea doar spre o necontenită răspîndire a omului pe suprafaţa terestră, spre ocuparea spaţiilor încă pustii ale planetei.

Pe atunci timpul era fără măsură, şi toate schimbările omenirii se scurgeau lent, aşa cum se întîmpla odinioară cu gheţarii de pe insulele Arcticei şt ale Antarcticei. Secolele păreau că se scufundă în vidul inactivităţii. Ce însemna o viaţă omenească, ce însemnau o sută, o mie de ani?

Mutt Ang se gîndi aproape cu groază cum s-ar fi simţit oamenii din antichitate dacă ar fi cunoscut dinainte desfăşurarea atît de înceată a proceselor sociale contemporane lor, dacă ar fi ştiut că asuprirea, nedreptatea şi lipsa de organizare de pe planetă aveau sa dureze încă atîta amar de vreme? Să te întorci după şapte veacuri în Egiptul antic însemna să nimereşti în aceeaşi orînduire sclavagistă, cu o asuprire şi mai cruntă; în China milenară - în aceleaşi războaie şi dinastii ale împăraţilor; sau, în Europa de la începutul medievalei nopţi religioase - să nimereşti în toiul incendiului stîrnit de rugurile

Inchiziţiei, în vîltoarea celui mai crunt obscurantism.

Acum însă ameţeşti încercînd să scrutezi viitorul peste şapte secole pline de transformări, de îmbunătăţiri şi de cunoştinţe noi; atît de arzător este interesul pe care ţi-l stîrnesc zguduitoarele evenimente.

Şi dacă adevărata fericire constă în mişcare, în schimbare, atunci cine poate fi mai fericit decît el şi tovarăşii săi? Şi totuşi lucrurile nu sînt atît de simple! Natura omenească e contradictorie ca şi lumea care o înconjoară şi care a creat-o. O dată cu avîntul spre necontenita schimbare, noi regretăm întotdeauna şi evenimentele trecutului, sau, mai bine zis, părţile lui bune, filtrate de memorie şi cultivate odinioară sub forma unor legendare secole de aur.

Fără voia lor, oamenii căutau pe atunci ceea ce era bun în trecut, visau ca el să se repete, şi numai sufletele mari puteau să prevadă, să simtă mersul viitoarelor ameliorări şi organizări ale vieţii umane. De atunci, în adîncul sufletului omenesc se află regretul pentru timpul apus, pentru cele ce nu se vor mai întoarce, sentimentul de mîhnire care ne cuprinde înaintea ruinelor şi a monumentelor istorice ale umanităţii. Această părere de rău pentru trecut se accentua cu deosebire la oamenii în vîrstă şi aduna tristeţe în inimile celor buni, inteligenţi şi sensibili...

Mutt Ang se ridică de lîngă instrumentul muzical.

Da, toate acestea sînt descrise atît de plastic şi interesant în povestirile istorice. Aşadar, ce anume poate să-i înfricoşeze pe tinerii de pe cosmonavă în timpul saltului spre viitor? Singurătatea, lipsa unor oameni apropiaţi? Aşa-zisa singurătate a omului care a nimerit în viitor a fost de atîtea ori descrisă şi comentată în vechile romane... Singurătatea era concepută întotdeauna ca o absenţă a oamenilor apropiaţi, a rudelor. Aceste persoane alcătuiau însă un grup infim, de oameni, adesea uniţi doar prin nişte legături de rudenie pur formale. Dar acum, cînd ne e apropiat oricare dintre oameni, cînd nu există nici un fel de hotare sau convenţionalisme care să împiedice comuniunea oamenilor, din orice ungher al planetei?!

Noi, oamenii de pe „Tellur” ne-am pierdut toate rudele rămase pe Pămînt. Dar acolo, în iureşul viitorului, spre care înaintăm, ne aşteaptă oameni nu mai puţin apropiaţi, ale căror cunoştinţe şi simţăminte vor fi şi mai înalte şi mai profunde

decît ale contemporanilor noştri, pe care i-am părăsit pentru totdeauna - iată despre ce şi în ce fel trebuie să stea de vorbă comandantul cu oamenii tineri ai echipajului său...

La postul central de conducere, Tey Eron aranjase programul de seară, care îl atrăgea cel mai mult. Erau aprinse doar cele mai necesare izvoare de lumină, şi marea încăpere rotundă, cufundată astfel într-o dulce penumbră, căpăta o notă de plăcută intimitate. Procedînd ca de obicei la controlul necontenit al calculelor, ajutorul de comandant murmura uşor un cîntec fără cuvinte. Drumul cosmonavei se apropia de sfîrşit - astăzi ea avea să fie întoarsă către constelaţia Ophiuchus{17} pentru a trece prin faţa astrului de carbon, ce fusese explorat. O apropiere mai mare de acest corp ceresc devenise primejdioasă. Presiunea luminii ar fi început să crească atît de mult, încît - la viteza colosală a navei - ar fi dat naştere unei izbituri înfricoşătoare, catastrofale.

Simţind pe cineva la spatele lui, Tey Eron se întoarse.

Mutt Ang se uită peste umărul ajutorului său şi citi prin gemuleţele dreptunghiulare de jos totalurile indicate de aparate. Astrofizicianul-şef îl privi întrebător pe comandant, şi acesta dădu afirmativ din cap. Îndată, născute de uşoarele mişcări ale lui Tey Eron, prin toată nava vuiră semnalele speciale şi răsunară metalic cuvintele:

- Atenţiune ! Atenţiune !

Mutt Ang îşi apropie microfonul ştiind că în toate secţiile cosmonavei oamenii rămăseseră nemişcaţi, întorcîndu-şi fără voie privirile spre pîlniile sonorizatoarelor{18} din pereţi: omul încă nu se dezvăţase să se uite în direcţia izvorului de sunete atunci cînd voia să fie deosebit de atent.

– Atenţiune! repetă Mutt Ang. Peste cincisprezece minute, nava începe să frîneze. Toată lumea, în afara celor care sînt de serviciu, va sta în cabine. Prima fază a frînării va lua sfîrşit la orele 18. Cea de-a doua fază, de şase „g”{19}, va dura şase zile. Virajul navei va avea loc după semnalele P.L. - ale pericolului de lovire. Asta-i tot!

La orele 18, comandantul se ridică din fotoliu şi, învingîndu-şi obişnuita durere pe care frînarea i-o provoca în spate şi la ceafă, anunţă că se va duce în cabina lui să doarmă în timpul tuturor celor şase zile cît avea să dureze încetinirea zborului. Întregul echipaj al cosmonavei stătea acum lipit de

aparate, procedînd la ultimele cercetări ale astrului de carbon.

Tey Eron privi posomorît în urma comandantului, care plecase.

Cu fiecare perfecţionare, creştea forţa şi trăinicia navelor cosmice. De aceea, cu greu s-ar fi putut face vreo comparaţie între forţa lui „Tellur” şi acele coji de nucă ce pluteau pe mările Pămîntului şi care încă din vechime căpătaseră aceeaşi denumire de nave. Şi totuşi astronava nu era nici ea altceva decît o coajă de nucă azvîrlită în adîncul de necuprins al spaţiilor... Parcă aducea mai multă linişte prezenţa comandantului în timpul manevrării navei.

* * *

Kary Ram tresări auzind rîsul vesel al lui Mutt Ang. Cu cîteva zile în urmă, întregul echipaj fusese alarmat de îmbolnăvirea neaşteptată a comandantului. Doar medicul intra în cabina acestuia, şi toţi vorbeau în şoaptă cînd treceau prin faţa uşii lui, închisă ermetic, ca în timpul unei avarii. Tey Eron era nevoit să pună singur în aplicare întregul plan întocmit: virajul navei, o nouă accelerare - pentru ieşirea din raza puternicei presiuni a luminii astrului de carbon - şi începerea pulsării înapoi, spre Soare.

Acum ajutorul de comandant mergea alături de Mutt Ang şi zîmbea reţinut. Se aflase că totul fusese pus la cale de comandant, cu ştirea doctorului. Mutt Ang îi cedase lui Tey Eron comanda pentru a-i oferi posibilitatea să desfăşoare singur întreaga manevră, fără să spere la vreun ajutor. Deşi astrofizicianul-şef n-ar fi recunoscut în nici un caz chinuitoarele îndoieli care-l năpădiseră înainte de efectuarea virajului, îl dojenea totuşi pe comandant pentru faptul că neliniştise întregul echipaj.

Mutt Ang se scuza glumind şi-i demonstra lui Tey Eron că, în vidul spaţiului cosmic, astronava se află în afară de orice pericol. Aparatele nu puteau greşi, verificarea cuadruplă a fiecărui calcul excludea posibilitatea unor inexactităţi. În zona puternicei presiuni a luminii emise de astru, nu putea exista o centură de asteroizi şi meteoriţi.

– Oare n-aşteptaţi de loc să întîlnim vreun obstacol? întrebă Kary Ram.

– De bună-seamă că o întîmplare neprevăzută nu poate fi

exclusă. Dar marea lege a Cosmosului, numită şi legea valorilor medii{20}, pledează în favoarea noastră. Vom face puţin cale întoarsă şi vom intra în pulsaţie pe direcţia cunoscută, drept spre Soare, pe lîngă Cor Serpentis... Au trecut cîteva zile de cînd zburăm spre constelaţia Ophiuchus. Acum nu ne-a mai rămas mult.

– Curios, spuse îngîndurat Kary, parcă nu simt nici bucurie şi n-am nici sentimentul că am săvîrşit un lucru care să merite şi să motiveze faptul că pentru Pămînt noi am murit pe timp de şapte sute de ani. Desigur, îmi dau seama, vom obţine zeci de mii de observaţii, milioane de calcule, fotografii, însemnări de mare importanţă, şi cu ajutorul lor pe Pămînt vor fi descoperite noi taine ale materiei...

– Da, se înfierbîntă Tey Eron, dar pe drumul dezvoltării istorice cîtă luptă, muncă şi vieţi a costat umanitatea şi pînă la ea trilioanele de generaţii de animale, aceşti germeni ai viitorului !...

– Toate astea sînt bune pentru raţiune. Pentru mine însă numai omul are însemnătate. El este în Cosmos singura forţă inteligentă, care poate folosi şi supune dezvoltarea spontană a materiei. Noi, oamenii, sîntem însă atît de singuri, atît de izolaţi. Cu toate că avem dovezi incontestabile că există o mulţime de lumi populate, totuşi nici o altă fiinţă din Univers n-a avut încă prilejul să se întîlnească cu omul terestru. Cîte poveşti, cărţi, cîntece şi tablouri n-au fost închinate acestui mare eveniment, ce se lasă atît de mult aşteptat! Şi acest vis măreţ, radios şi cutezător, născut în vremurile străvechi în care oamenii abia fuseseră smulşi din mrejele religiei, acest vis n-a devenit încă realitate!

– Mrejele religiei! interveni Mutt Ang. Ştiţi voi însă cum îşi imaginau strămoşii noştri, chiar şi unii care au trăit în epoca primului zbor în Cosmos, realizarea acestui „vis măreţ”? Preziceau chiar de la prima întîlnire lupte înverşunate, atacarea sălbatică a cosmonavelor, uciderea astronauţilor între ei.

– Nemaipomenit! exclamară Kary Ram şi Tey Eron.

– Scriitorii noştri contemporani n-au vrut nici măcar să mai scrie despre întunecata perioadă a sfîrşitului capitalismului, reluă cuvîntul Mutt Ang. Ştiţi doar din manualele de istorie că omenirea a trecut la un moment dat printr-o fază de dezvoltare foarte critică.

– Îmi amintesc, spuse Kary. Aceasta s-a întîmplat atunci cînd oamenii au dobîndit grandioasa perspectivă a stăpînirii materiei şi a Cosmosului, dar mai existau vechi forme ale relaţiilor sociale, iar dezvoltarea conştiinţei sociale rămînea tot mai mult în urma victoriilor ştiinţei.

– Ai o memorie bună, Kary! Definiţia dată de tine este aproape exactă, dar poate fi spusă şi altfel: dorinţa de a cunoaşte Cosmosul şi măreţia lui au fost în contradicţie cu ideologia primitivă a proprietăţii private. Sănătatea şi viitorul omenirii au stat cîţiva ani în cumpăna soartei, pînă ce a învins noul, şi omenirea s-a unit într-o singură familie, în care nu mai existau clase sociale... Acolo, în partea capitalistă a lumii, existau inşi care nu vedeau noile căi şi trăgeau nădejdea că societatea lor este imuabilă şi eternă, că şi în viitor războaiele şi masacrele sînt inevitabile.

– Nădejde! zise Kary zîmbind ironic. Cum poate fi numită asta nădejde?

– Şi totuşi ei o numeau.

– Poate că şi în alte sisteme solare, pe planetele locuite de oameni, civilizaţiile trec prin aceleaşi perioade critice, spuse încet Tey Eron, aruncînd o privire fugară asupra cadranelor aparatelor de bord. Pînă acum, cunoaştem doar două planete nelocuite pe care există apă, atmosferă, rămăşiţe de oxigen şi unde vînturile agită nisipurile şi mările lipsite de viaţă.

– Nu! spuse Kary Ram dînd din cap. Nu pot crede că oamenii care au cunoscut imensitatea Cosmosului şi binefacerile pe care le oferă ştiinţa ar putea...

– ...să se poarte ca nişte fiare? De îndată ce a acumulat o suficientă experienţă istorică, omul a înţeles că fenomenele naturii şi existenţa lui sînt contradictorii. Pe de o parte, şi-a dat seama că el, ca individ, este în viaţă neînsemnat şi trecător, aidoma unei picături de apă în ocean sau unei mici scîntei care se stinge la bătaia vîntului. Pe de altă parte, a înţeles că este nemărginit, ca Universul pe care-l cuprinde cu raţiunea şi simţurile, în infinitatea timpului şi a spaţiului.

Comandantul astronavei tăcu şi prinse a se plimba îngîndurat prin faţa membrilor echipajului. Peste feţele tinere ale acestora se aşternu o umbră de aspră încordare.

Tot Mutt Ang întrerupse primul liniştea ce se lăsase:

– În colecţia mea de filmocărţi istorice, există un volum

foarte caracteristic pentru acea epocă. El a fost tradus în limba noastră nu de o maşină, ci de Saney Cen, istoric care a trăit în secolul trecut. Să-l citim!

Mutt Ang zîmbi şi ieşi în coridor.

– N-am să fiu niciodată bun comandant, îmi este cu neputinţă să cunosc atîtea cîte ştie Ang, zise oftînd Tey Eron.

– Iar el îmi spunea într-o zi că nu este un bun comandant fiindcă îl pasionează prea multe lucruri, spuse Kary aşezîndu-se în fotoliul pilotului de serviciu.

Tey Eron privi surprins spre tovarăşul său. Tăceau amîndoi, se auzea doar murmurul monoton al maşinilor. Gigantica navă înter-astrală, luînd viteză, se depărta vertiginos de astrul de carbon şi se îndrepta spre pătratul stabilit, unde, în bezna spaţiului, abia se zăreau licărind, prin galaxiile îndepărtate, patru insule stelare. Ele se aflau la o distanţă atît de mare încît lumina pe care o răspîndeau ajungea aproape stinsă în ochiul omenesc.

Deodată se petrecu ceva neprevăzut. Pe ecranul marelui locator, apăru şi începu să se agite un punct luminos. Răsună ţîriitul strident al unei sonerii, şi astronauţilor li se tăie pur şi simplu răsuflarea.

Tey Eron, fără să stea prea mult pe gloduri, dădu semnalul de alarmă, care chema pe membrii echipajului să-şi ocupe posturile.

Mutt Ang intră gonind la postul de comandă şi, în două salturi, ajunse la aparate. Oglinda neagră a locatorului prinsese viaţă. Ca într-un lac Fără fund, se vedea în ea un mic punct luminos, care ba se mişca în sus, ba se lăsa în jos, ba se deplasa încet spre dreapta. Astronauţii erau foarte surprinşi că roboţii care semnalau apropierea meteoriţilor nu dădeau nici o alertă. Oare luminiţa ivită pe ecran nu era a unui meteorit? Atunci a cui putea să fie?!...

Nava interastrală îşi continua zborul, şi punctul strălucitor se zărea tot mai bine. Mutt Ang tresări la gîndul care îi trecuse prin minte. Tey Eron îşi muşcă buza, iar Kary Ram strînse cu putere manşa. Astronauţii se aflau în prezenţa unui lucru cu totul neobişnuit: a unui corp care arunca fascicule de lumină înaintea lui, ca şi „Tellur”.

Dorinţa ca gîndul să li se adeverească era atît de fierbinte, de ea erau legate atîtea speranţe, de sute de ori spulberate şi

din nou trezite, încît Mutt Ang rămase nemişcat, temîndu-se să spună măcar un cuvînt. Şi neliniştea lui era parcă împărtăşită şi de echipajul misterioasei cosmonave apărute.

Punctul de foc ce răsărise pe ecran se stinse, apoi se aprinse din nou şi începu să fie văzut la intervale de timp egale. Această alternanţă atît de exactă nu putea fi decît rodul unicei forţe din Univers - al gîndirii omului.

Nu mai încăpea nici o îndoială: în faţă apăruse o navă interastrală.

Aici, în imensitatea fără margini a spaţiului, în care ajunsese pentru prima oară o navă terestră, nu putea fi vorba decît de o astronavă din altă lume, de pe o altă planetă, de pe o stea îndepărtată...

„Tellur” a răspuns şi el printr-o semnalizare intermitentă. Apoi Kary Ram a transmis cîteva semnale luminoase din codul convenţional şi nu era exclus ca ele să poată fi recepţionate pe ecranul necunoscutei astronave şi să fie înţelese...

Vocea lui Mutt Ang, care răsună în difuzoare, era extrem de emoţionată:

– Atenţiune, întreg echipaj ! În faţă a apărut o astronavă străină. Deviem de la drumul nostru şi începem o frînare bruscă. Încetaţi toate lucrările! Frînare bruscă! Ocupaţi-vă locurile stabilite!

Nu se putea pierde nici o secundă. Dacă ciudata cosmonavă înainta la fel de repede ca şi a lor, atunci viteza cu care se apropia una de alta era aproximativ cît aceea a luminii, atingînd 295.000 km/s.

Într-un minut, astronavele se apropiau ca circa 18 milioane km, iar locatorul arăta că oamenii mai aveau la dispoziţie aproximativ o sută de secunde.

Tey Eron îi şopti ceva lui Kary, în timp ce Mutt Aug vorbea la microfon. Emoţionat şi palid, tînărul înţelese despre ce este vorba şi făcu cîteva manipulări.

– Bravo ! exclamă comandantul, urmărind pe ecranul de contrul cum raza luminoasă a cosmonavei lor devie spre stînga şi începu să urce în spirală.

Trecuseră aproape 10 secunde. Pe ecran se ivi pe neaşteptate luminosul contur de săgeată ai lui „Tellur”, pornit într-o grandioasă volută.

Soneriile de alarmă începură să sune. De data aceasta, pe

ecranul principal, apăruse nu raza luminoasă a locatorului străin, ci corpul necunoscutei astronave. După ce imprimă navei o mică înclinaţie spre stînga, Tey Eron puse rapid în mişcare robotul-pilot. Zgomotul soneriei încetă, apele negre ale ecranului dispărură şi ele. Oamenii abia apucaseră a întrezări dîra luminoasă care fulgerase pe dinaintea bordului drept. Astronavele se apropiaseră cu viteze ameţitoare una de alta, pentru ca să şi dispară în depărtări.

Vor trece cîteva zile pînă cînd traiectele lor se vor intersecta din nou. Atunci cele doua astronave vor frîna, vor face cale întoarsă şi se vor întîlni..

– Atenţiune! zise Mutt Ang la microfon. Începem frînarea bruscă! Daţi- semnale în toate secţiile !

* * *

În biblioteca navei înterastrale „Tellur”, se adunase întregul echipaj. Un singur astronavigator rămăsese de serviciu lîngă dispozitivele P.C.E.{21}, care protejau comunicaţiile extrem de complicatelor aparate electronice ale navei. După ce fusese frînat, „Tellur” se întorsese, dar se şi depărtase de locul întîlnirii cu mai mult de 10 miliarde km. Cosmonava înainta încet, avînd o viteză egală cu o douăzecime din cea absolută{22}, în timp ce toate maşinile ei de calculat îi controlau şi-i rectificau traiectoria. Din nou trebuia să fie găsit în necuprinsul Cosmos o fărîmă infimă, aproape invizibilă: racheta străină. Opt zile şi tot atîtea nopţi avea să dureze aceasta aşteptare aproape cu neputinţă de suportat. Dacă nici unul dintre calcule şi nici mersul înainte al lui „Tellur” n-aveau să devieze dincolo de limitele admise, dacă fiinţele acelea necunoscute n-aveau să greşească nici ele şi dacă posedau un vehicul interastral care să se supună comenzilor şi aparate tot atît de perfecte, atunci cele două nave aveau într-adevăr să se apropie atît de mult, încît, cu ajutorul razei locatoarelor, să se poată regăsi prin bezna de nepătruns.

Atunci, pentru prima oară în istorie, omul va veni în legătura cu semenii lui întru idei, forţe şi aspiraţii; cu aceia a căror existenţă infinit de pătrunzătoarea minte umană o prevăzuse, o dovedise şi o confirmase încă de mult. Hăurile înspăimîntătoare ale timpului şi ale spaţiului căscate între lumile locuite rămăseseră pînă atunci de neînvins. Dar iată că acum

oamenii Pămîntului vor da mîna cu alte fiinţe raţionale din Univers, iar apoi se vor duce şi mai departe... Lanţul gîndirii şi al muncii va străbate genunile siderale, ca o victorie definitivă asupra forţelor elementare ale naturii.

Vreme de miliarde de ani trebuiseră să plutească prin întunecoasele şi caldele unghere ale golfurilor oceanice sfere microscopice de protoplasmă vie; alte sute de milioane de ani se scurseseră pentru a se forma din ele vietăţi din ce în ce mai complexe, care în cele din urmă au ieşit pe uscat.

Subordonate întru totul forţelor înconjurătoare şi încleştate într-o bătălie oarbă pentru viaţă, pentru perpetuarea speciei, aceste fiinţe au avut nevoie de alte milioane de veacuri pentru a-şi putea dezvolta cortexul - cel mai puternic instrument de căutare a hranei, de luptă pentru existenţă.

Tot mai rapid devenea ritmul în care evolua viaţa, năpraznica încăierare pentru ea devenea tot mai înverşunată, iar procesul de selecţie naturală tot mai accelerat. Mereu alte victime, alte victime, alte victime - ierbivore sfîşiate, fiare de pradă ucise de foame, animale care piereau din pricina slăbiciunii, a bolilor, a bătrîneţii, altele omorîte în luptă pentru femelă, pentru apărarea puilor, nimicite de catastrofe naturale...

Aşa a fost de-a lungul întregului drum străbătut orbeşte de vieţuitoare pînă cînd, în condiţiile nesfîrşit de grele ale marii epoci glaciale, un strămoş îndepărtat al maimuţei a înlocuit prin muncă raţională căutarea animalică a hranei. Şi atunci el a devenit om, dîndu-şi seama de uriaşa forţă a muncii în colectiv, a experienţei raţionale.

Dar şi după aceea au mai trecut multe milenii pline de războaie şi suferinţe, de foamete şi asuprire, de neştiinţă şi de speranţă într-un viitor mai bun.

Urmaşii nu şi-au înşelat strămoşii: viitorul mai bun a sosit. Omenirea reunită într-o societate lipsită de clase, eliberată de teama şi asuprire, se ridicase spre nemaivăzute înălţimi ale ştiinţei şi artei. Izbutise să înfăptuiască şi lucrul cel mai greu: supunerea spaţiilor cosmice. Şi iată că, în sfîrşit, năpraznicul suiş străbătut de istoria vieţii şi a omului, întreaga forţă a cunoştinţelor acumulate şi a colosalelor eforturi de gîndire şi muncă umane izbîndiseră prin crearea astronavei de cursă lungă „Tellur”, azvîrlită în imensul abis al Galaxiei. Culmea la care ajunsese dezvoltarea materiei pe Pămînt şi în sistemul

solar avea să întîlnească o altă culme, de bună-seamă a unui drum tot atît de dificil, care, la rîndu-i, se va fi desfăşurat, vreme de miliarde de ani, într-un alt colţ al Universului.

Acestea erau gîndurile, care sub o formă sau alta îi preocupau pe fiecare dintre membrii echipajului. Înţelegerea uriaşei răspunderi a clipei de faţă o făcuse chiar şi pe tînăra Taina Dan să devină gravă. Izbuti-vor cei cîţiva reprezentanţi ai populaţiei terestre de mai multe miliarde de oameni să fie demni de faptele lor eroice, de munca, perfecţiunea fizică, de inteligenţa şi forţa lor morală?

În ce fel să se pregătească pentru întîlnirea ce avea să aibă loc? Trebuiau să-şi aducă aminte de trudnica şi grandioasa bătălie purtată de umanitate pentru libertatea trupului şi a spiritului.

Cea mai importantă, cea mai pasionantă şi mai plină de mister era întrebarea: cum sînt aceia care vin acum în întîmpinarea noastră? Sînt înfricoşători la vedere sau întruchipează frumuseţea aşa cum o înţelegem noi, cei de pe Pămînt?

Afra Devi, biologul, luă cuvîntul.

Tînăra femeie, căreia tensiunea nervoasă îi sporise farmecul, îşi înălţa mereu privirea spre tabloul de deasupra uşii. Acesta părea să-i reliefeze ideile prin vasta perspectivă a munţilor Lunari{23}, dominată de zguduitorul contrast dintre mohorîtele povîrnişuri împădurite şi piscurile stîncoase înălţate spre lumină.

Omenirea - după cum amintea Afra - renunţase de multa vreme la teoriile care pretindeau că fiinţele raţionale pot avea orice fel de înfăţişare, o construcţie fizică dintre cele mai variate. Reminiscenţele superstiţiilor religioase făcuseră chiar pe savanţi cunoscuţi să admită în mod arbitrar că un creier ce raţionează se poate dezvolta în orice corp, aşa cum altă dată unii au crezut în zeii ce puteau lua orice chip. În realitate însă omul - unica fiinţă de pe Pămînt înzestrată cu creier raţional - îşi doreşte desigur înfăţişarea pe care i-o cunoaştem nu hazardului, ci faptului că ea a corespuns celei mai multilaterale posibilităţi de adaptare, capacităţii creierului său de a suporta sarcini uriaşe, precum şi unui sistem nervos deosebit de activ.

Concepţia noastră privitoare la frumuseţea omului şi la frumosul în general s-a născut dintr-o experienţă milenară - ea

este perceperea intuitivă a unei construcţii legice, corespunzătoare unui scop şi perfectei adaptări pentru o anumită acţiune. Iată de ce sînt frumoase maşinile puternice şi valurile mării, şi pomii, şi caii, deşi toţi aceştia se deosebesc net de chipul uman. Iar omul însuşi, încă de cînd era pe treapta inferioară a evoluţiei lui, a scăpat, datorită muncii şi, în consecinţă, dezvoltării creierului, de necesitatea unei specializări înguste, a adaptării la un anumit fel de trai - fenomen caracteristic majorităţii animalelor.

Picioarele omului nu sînt bune pentru o goană neîntreruptă peste un sol tare şi cu atît mai puţin peste unul mocirlos, şi totuşi ele îi pot asigura o înaintare rapidă şi de lungă durată, îl pot ajuta să se caţere în pomi şi pe coastele stîncilor. Iar mîna omenească este un organ dintre cele mai universale: ea poate îndeplini milioane de îndeletniciri, şi în realitate ea a făcut ca un animal primitiv să devină om.

Încă din primele stadii ale formării sale, omul s-a dezvoltat ca un organism universal, adaptat celor mai diferite condiţii. O dată cu trecerea lui la viaţa socială, această multilaterală funcţie i-a devenit şi mai pronunţată, şi mai variată, ca, de altfel, întreaga-i activitate.

Şi astfel frumuseţea omului, în comparaţie cu aceea a tuturor celorlalte animale ce au o alcătuire armonioasă a organismului, e generată atît de perfecţiunea cît şi de universalitatea funcţiunilor sale, este întărită şi îmbunătăţită de gîndire, de educaţia intelectuală.

– De vreme ce a pătruns în Cosmos, o fiinţă raţională dintr-o altă lume trebuie să se găsească la acelaşi înalt nivel de perfecţiune şi de universalitate - adică trebuie să fie frumoasă! Nu pot exista cu raţiune nici ciuperci gînditoare, nici oameni-caracatiţe! Nu ştiu cum va arăta în realitate această fiinţă, spuse în încheiere Afra Devi. Nu ştiu de asemenea cît va semăna ea cu omul terestru şi nici dacă îi vom descoperi vreun alt aspect al frumosului, dar şi asemănarea şi frumuseţea sînt inevitabile.

– Îmi place teoria, o susţinu Tey Eron, numai că...

– Am înţeles, îl întrerupse Afra. Vrei să spui că monstruozitatea poate lua naştere chiar şi în cazul unor infime abateri de la înfăţişarea obişnuită a omului, darămite atunci cînd posibilitatea lor e foarte mare. În definitiv, este limpede că

neînsemnatele devieri de formă (cum ar fi lipsa nasului, a pleoapelor sau a buzelor de pe chipul omenesc, din pricina unor accidente) ne apar ca înfricoşătoare monstruozităţi tocmai pentru că le observăm la un organism uman. Botul calului sau al cîinelui diferă foarte mult de fizionomia umană, şi totuşi nu e urît, ba dimpotrivă. De ce? Pentru că prezintă frumuseţea unei depline armonii, pe cîtă vreme chipul traumatizat al unui om distruge armonia...

– Prin urmare, chiar dacă ar avea o altă înfăţişare, oamenii unei alte lumi nu ne vor părea urîţi. Dacă sînt însă la fel cu noi, doar ci, în loc de nas, au cîte o trompă? nu se dădu bătut Tey.

– Nefiindu-i necesare, o fiinţă raţională nu va avea niciodată coarne. Nasul poate fi alungit în felul în care spui (deşi existenţa mîinilor, fără de care omul nu poate fi conceput, o face inutilă pe aceea a trompei); oricum, ar fi un caz particular, o condiţie ne-obligatorie de conformaţie a unei fiinţe raţionale. Dar tot ce se creează de-a lungul istoriei ca rezultat al selecţiei naturale devine o regulă, un fel de medie a unei mulţimi de abateri şi devieri. Tocmai în aceasta constă toată frumuseţea atît de multilateralei armonii. De aceea, pe cosmonava ce vine spre noi, eu n-aştept să dăm peste monştri cu coadă sau trompă. Nu, acolo nu vom întîlni asemenea fiinţe! Doar formele inferioare de viaţă sînt foarte deosebite la înfăţişare; cu cît făpturile devin mai evoluate, cu atît se apropie ele mai mult de semenele lor terestre! Paleontologia ne arată limitele stricte în care evoluţia încadra organismele superioare - amintiţi-vă sutele de cazuri de totală asemănare între vertebrate aparţinînd unor subclase complet diferite (de pildă, la marsupiale şi la placentare).

– Ai învins!, se declară, în sfîrşit, Tey Eron de acord cu Afra.

Iată însă că acum sări s-o contrazică Kary Ram, îmbujorat de o ardoare tinerească. El susţinu că fiinţele altor planete, chiar dacă ar avea un trup uman şi frumos, s-ar putea cu totul diferenţia de noi prin raţiune, prin concepţiile lor despre lume şi viaţă. Şi, fiind atît de deosebite, ele ar putea lesne să devină pentru noi cruzi şi înfricoşători duşmani.

În apărarea biologului se ridică Mutt Ang.

– Nu-i mult de cînd şi eu m-am gîndit la aceasta, le spuse comandantul, şi am înţeles că între fiinţele raţionale aflate toate

pe o treaptă superioară de dezvoltare nu poate exista nici un fel de neînţelegere. Raţiunea Omului reflectă legile după care se dezvoltă logic lumea înconjurătoare, întregul Cosmos. În acest sens, omul constituie un microcosm. Gîndirea urmează legile Universului, care sînt unice pretutindeni. Gîndul, oriunde ar apărea el, va avea inevitabil la bază o logică matematică şi dialectică. Nu pot exista „alte” gînduri cu totul diferite, după cum nu poate exista un om în afara unei societăţi şi a naturii...

Cu strigăte voioase, tinerii astronavigatori încuviinţară cele spuse de comandant.

– Entuziasmul vostru nu-i oare prea exagerat? îi întrebă serios Mutt Aug.

– Nu, ripostă cu îndrăzneală Afra Devi, întotdeauna te bucură coincidenţa intre gîndurile unei mulţimi de oameni! în aceasta constă garanţia fidelităţii lor şi certitudinea unui sprijin tovărăşesc, mai ales dacă priveşti lucrurile din unghiurile diferite ale ştiinţei{24}....

– Ai în vedere disciplinele biologice şi sociale? întrebă Yas Tin, care tăcuse pînă atunci, aşezat, după obiceiul său, într-un colţ comod al canapelei.

– Da! Cel mai luminos fenomen din întreaga istorie socială a omenirii terestre l-a constituit întărirea continuă a înţelegerii reciproce, o dată cu dezvoltarea civilizaţiei şi cu lărgirea cunoştinţelor. Cu cît mai înalt devenea nivelul culturii, cu atît mai uşor era pentru diferitele popoare şi rase ale societăţii lipsite de clase să se înţeleagă între ele, cu atît mai radioase apăreau tuturora felurile vieţii în comun, necesitatea unirii, mai întîi a cîtorva ţări, apoi a întregii planete, a întregii umanităţi. Astfel, încheie Afra, ţinînd seamă de nivelul de dezvoltare la care a ajuns Pămîntul şi, fără îndoială, şi cei care vin spre noi...

– Aşa este, fu de acord Mutt Ang, două planete diferite care au cucerit Cosmosul se pot înţelege mai bine decît două popoare sălbatice de pe aceeaşi planetă !

– Dar cum rămîne cu inevitabilitatea războiului chiar şi în Cosmos, despre care erau convinşi unii strămoşi ai noştri cu un nivel de cultură destul de ridicat? întrebă Kary Ram.

– Unde-i volumul pe care ni l-ai făgăduit? îşi aminti Tey Eron. Cartea aceea despre două astronave care de la prima lor întîlnire au şi vrut să se nimicească una pe alta?

Comandantul se duse din nou în cabina lui. De data

aceasta nu se mai întîmplă nimic neobişnuit, şi Mutt Ang reveni ţinînd în mînă microfilmul de forma unei steluţe octogonale. Îl aşeză în maşina de lectură. Fantezia străvechiului autor american stîrnea curiozitatea tuturor astronavigatorilor.

În povestirea intitulată „Prima întîlnire" era vorba despre dramaticele momente în care o astronavă pămîntească şi o alta străină şi-au încrucişat drumurile în Nebuloasa Crabul, la peste o mie de parseci de Soare. Comandantul astronavei terestre dăduse ordin să fie pregătite toate hărţile siderale, materialele de observaţie şi calculele pentru nimicirea imediată a cosmonavei necunoscute de culoare neagră. De asemenea, toate tunurile folosite la distrugerea meteoriţilor trebuiau îndreptate spre inamic. Apoi pămîntenii începură să dezbată o problemă foarte importantă: aveau ei dreptul să încerece ducerea de tratative cu fiinţele venite din altă lume sau trebuiau să le atace fără nici o întîrziere şi să le distrugă? Pămîntenii erau alarmaţi de faptul că străinii ar putea să le descopere drumul pe care veniseră şi astfel ar putea năvăli pe Pămînt cu intenţia de a-l cuceri.

Aceste năstruşnice gînduri ce-l frămîntau pe comandant erau socotite de toţi subordonaţii săi drept adevăruri incontestabile. În mintea lui, întîlnirea a două civilizaţii, care se născuseră independent, trebuia să ducă la victoria aceleia care dispunea de un armament mai bun. O întîlnire în Cosmos însemna ori tratative, ori război (altceva nu-i putea trece prin cap autorului). Şi în vreme ce pe astronava terestră se discuta această problemă nava necunoscută, după ce lansă în spaţiul cosmic un robot sferic, se îndepărtă la patru sute de mile. Înveşmîntaţi în costume de scafandri, pămîntenii se apropiară de robot şi fixară în el legătura. În scurt timp s-a putut constata că străinii, cu toate că vedeau doar în spectrul razelor infraroşii şi discutau emiţînd unde radiofonice, erau foarte asemănători cu oamenii planetei noastre. De asemenea, aceştia din urmă au descifrat imediat limbajul celorlalţi şi le-au înţeles gîndurile.

Ca şi pămîntenii, comandantul astronavei străine avea şi el îndoieli: el îşi bătea capul să descopere mijlocul de a scăpa viu şi nevătămat din această situaţie critică fără să distrugă astronava pămînteană.

Minunata şi atît de mult aşteptata clipă a întîlnirii dintre reprezentanţii a două planete diferite ameninţa să se

transforme într-o nenorocire. Cele două nave interastrale se opriseră la o distanţă de şapte sute de mile una de alta şi de aproape două săptămîni tot duceau tratative prin intermediul robotului, care era de fapt un soi de barcă sferică.

Cei doi comandanţi se încredinţau reciproc de intenţiile lor paşnice, dar totodată susţineau că nu se pot încrede unul într-altul. Situaţia ar fi fost fără ieşire dacă eroul principal al povestirii - un tînăr astrofizician - nu s-ar fi împrietenit cu un membru din echipajul celeilalte astronave. Prin intermediul acestuia, a obţinut îngăduinţa de a vizita împreună cu comandantul său cosmonava străină. Înainte de a porni în această incursiune, el a avut grijă să-şi ascundă sub haină o bombă cu o teribilă putere explozivă. O dată ajunşi la destinaţie, cei doi dădură un ultimatum: să se procedeze la un schimb de cosmonave; o parte din echipajul astronavei negre avea să treacă pe cea terestră, iar o parte dintre pămînteni pe astronava străină. În prealabil, tunurile pentru nimicirea meteoriţilor trebuiau să fie făcute inofensive. Astrofizicianul şi comandantul urmau să rămînă pe astronava străină şi într-un caz critic s-o arunce în aer. Ultimatumul a fost primit, şi astfel astronava cea neagră cu ostateci pămînteni s-a îndepărtat, iar astronava terestră cu ostatici străini a plecat şi ea, dispărînd în ceaţă.

Comandantul nu mai găsea cuvinte de laudă pentru ingeniozitatea tînărului astrofizician; acesta însă îi spuse cu modestie că niciodată nu i-ar fi trecut prin minte un asemenea plan strategic dacă n-ar fi înţeles că pămîntenii şi străinii se aseamănă, avînd aceeaşi psihologie. Fiind atunci întrebat cum de a ajuns la această concluzie, astrofizicianul răspunse că, în cursul celor două ore cît stătuse lîngă rebot, povestise anecdote prietenului său de pe astronava străină...

...În bibliotecă se porniră dezbateri aprinse. Încă de pe cînd se citea, ba unul, ba altul dintre tinerii astronauţi îşi manifesta nerăbdarea, dezacordul şi dorinţa de a contrazice cele auzite. Acum ei începură să discute, străduindu-se să respecte ordinea celor care arătaseră primii că doresc să ia cuvîntul. Cu toţii se adresau comandantului, de parcă el ar fi fost răspunzător pentru această străveche povestire, scoasă de la arhivă.

Ceî mai mulţi vorbeau de totala neconcordanţă dintre timpul acţiunii şi psihologia eroilor. Dacă astronava fusese

capabilă numai în trei luni să se depărteze de Pămînt pînă la o distanţă de patru mii de ani lumină, atunci acţiunea acestei povestiri trebuie să fi avut loc într-o epocă ulterioară aceleia în care şi-a plasat autorul eroii. Nici chiar noi n-am pătruns încă pînă la asemenea genuni ale Cosmosului, spuneau astronauţii. Pe de altă parte însă, gîndurile şi faptele pămîntenilor descrişi în povestire nu se deosebeau întru nimic de acelea manifestate de oamenii care trăiseră cu multe veacuri în urmă, pe timpul capitalismului. Afară de asta, mai existau o mulţime de greşeli tehnice. De exemplu, oprirea foarte rapidă a cosmonavelor. De asemenea nu era verosimilă nici înţelegerea cu ajutorul radio-undelor. Dacă planeta astronauţilor străini - după cum se spunea în povestire - avea o atmosferă cu aceeaşi densitate ca a Pămîntului, atunci auzul lor trebuia să fie la fel de dezvoltat ca la oameni; or, aceasta necesita o cheltuială mai mică de energie decît aceea trebuincioasă producerii radioundelor. Neverosimilă era şi rapida descifrare a limbii străinilor...

La rîndul său, Tey Eron observă greşita prezentare a noţiunii de Cosmos, cu atît mai mult cu cît marele savant Ţiolkovski prevenise omenirea, cu cîteva decenii mai înainte ca să fi fost scrisă acea povestire, că Universul este mult mai complex decît ni-l imaginăm noi. Unii oameni de ştiinţă, în contradicţie cu gînditorii dialecticieni, socoteau totuşi că au ajuns la capătul cunoaşterii.

Au trecut secole, multe descoperiri au complicat ideea noastră despre interdependenţa fenomenelor, creînd astfel impresia că ne am fi îndepărtat şi încetinit cunoaşterea Cosmosului. Cu toate acestea, pentru rezolvarea unor probleme încîlcite, ştiinţa a găsit numeroase căi lăturalnice (de pildă construirea astronavelor pulsative, care parcă se deplasau în afara obişnuitelor legi ale mişcării). Măreţia viitorului consta tocmai în învingerea acestor dificultăţi ale logicii matematice, dar autorul „Primei întîlniri” nici măcar n-a întrevăzut nemărginirea cunoaşterii ascunsă îndărătul formulărilor simple ale dialecticienilor contemporani lui.

– Nimeni n-a observat încă următorul lucru, spuse Yas Tin, care pînă atunci rămăsese tăcut. Povestirea este scrisă în englezeşte, ca, de altfel, toate numele de familie, poreclele şi expresiile umoristice, ceea ce nu este întîmplător. Ca etimolog amator, am studiat procesul de formare a primului grai mondial.

Limba engleză fusese foarte răspîndită în trecut. În cartea lui, scriitorul a reflectat ca într-o oglindă credinţa absurdă în veşnicia sau, mai bine zis, în dăinuirea fără sfîrşit a formelor sociale. Dezvoltarea atît de lentă a străvechii lumi sclavagiste sau a epocii feudalismului era interpretată de unii în mod greşit drept imuabilitatea tuturor formelor de relaţii sociale (chiar şi a limbilor, a religiilor). Tot astfel, sfîrşitul societăţii capitaliste era socotit de neconceput. De altminteri este surprinzător cît le-a trebuit oamenilor pînă să-şi dea seama că limba suferă modificări pe măsură ce se schimbă şi relaţiile omeneşti şi impresiile despre lume. Limbile n-au fost aşadar veşnice, iar numele oamenilor luate din cărţile religioase au trăit şi mai puţin.

– Yas Tin a observat esenţialul, interveni în discuţie Mutt Ang. Mai înspăimântătoare chiar decît neştiinţa sau folosirea unei metode greşite era stagnarea, perseverarea în apărarea unor forme sociale care nu şi-au confirmat trăinicia nici măcar în ochii contemporanilor. La baza acestei stagnări, se afla interesul cîtorva de a menţine acea structură socială în care ei o duceau mai bine decît toţi ceilalţi semeni ai lor. Ce le mai pasa lor de umanitate, de soarta întregii planete, a rezervelor ei energetice, de sănătatea oamenilor? Cheltuirea neraţională a zăcămintelor de combustibil mineral, a resurselor forestiere, secarea rîurilor, primejdioasele experienţe pentru crearea ucigătoarelor arme atomice - toate laolaltă conturau modul de gîndire al celor care se îndărătniceau în fel şi chip să păstreze tot ce şi-a trăit veacul, toate vestigiile trecutului, aducătoare de suferinţe şi de groază pentru majoritatea oamenilor.

Tocmai în acest fel s-a născut şi a crescut germenele otrăvitor al privilegiilor excepţionale, astfel s-au ivit născocirile despre superioritatea unei grupe, clase sau rase de oameni asupra alteia, despre îndreptăţirea împilării şi a războiului - tot ceea ce în vremuri îndepărtate s-a chemat fascism.

Grupul privilegiat frîna mereu dezvoltarea, căutînd să menţină vechea orînduire, care-i convenea, iar partea oprimată a societăţii lupta împotriva acestei frînări şi pentru drepturi proprii. Cu cît era mai mare presiunea exercitată de grupul dominant, cu atît rezistenţa devenea mai îndîrjită, formele de luptă mai înverşunate, sporea cruzimea, iar moravurile se degradau.

De aceleaşi privilegii se bucurau anumite state în pofida altora; între ele, între statele asupritoare şi cele asuprite, se ducea o luptă asemănătoare aceleia între clasele dinăuntrul fiecărei ţări. Amintiţi-vă de istoria luptei dintre orinduirea nouă, socialistă, şi cea veche, capitalistă, şi veţi pricepe de ce au apărut ideologia militaristă, propaganda inevitabilităţii războaielor. În toate astea văd miezul răului, şarpele care oricît l-ai fi ascuns tot trebuia să muşte, fiindcă aşa-i era năravul. Aduceţi-vă aminte de infricoşatoarea lumină roz-gălbuie cu care ardea steaua pe dinaintea căreia am trecut...

– Inima Şarpelui! exclamă Taina.

– Da! Inima Şarpelui! Şi în literatura vechii societăţi, care propaga fatalitatea războaielor şi veşnicia capitalismului, bătea tot inima unei reptile veninoase.

– Deci temerile noastre sînt tot reminiscenţele unei inimi de şarpe rămase din vechime! spuse Kary cu tristeţe. Şi, după cum s-ar părea, dintre noi toţi sînt probabil omul cu inima cea mai şerpească, deoarece mai am încă temeri... îndoieli sau cum să le mai numesc...

– Kary! exclamă dojenitor Taina.

Acesta însă continuă:

– Comandantul ne-a vorbit bine despre primejdiile care ameninţă civilizaţiile. Cunoaştem cu toţii planetele a căror viaţă a avut de suferit, fiindcă locuitorii lor n-au ştiut să clădească o societate nouă, bazată pe legi ştiinţifice, şi să pună capăt pentru totdeauna setei de distrugere, adică să-şi smulgă inima de şarpe! Mai ştim că şi planeta noastră abia a reuşit să evite o asemenea soartă. Dacă n-ar fi apărut în Rusia primul stat socialist, care a pus temelia marilor schimbări din viaţa Pamîntului, ar fi înflorit fascismul şi, o dată cu el, s-ar fi dezlănţuit războaie nucleare nimicitoare! Dacă însă acolo se mai duc astfel de războaie, dacă ei n-au trecut încă prin acest stadiu periculos? întrebă tînărul astronaut arătînd în direcţia dincotro trebuia să apară cosmonava străina.

– Este exclus, Kary! îi răspunse imperturbabil Mutt Ang. Pot fi făcute anumite analogii între modurile în care se statornicesc formele superioare sociale, pe de o parte, şi formele superioare ale vieţii, pe de alta. Omul s-a putut dezvolta doar în condiţii naturale relativ stabile, de lungă durată şi prielnice. Aceasta nu înseamnă însă că n-au existat şi schimbări,

dimpotrivă, ba ele au fost destul de violente, dar numai în ceea ce priveşte omul, şi nu natura în ansamblul ei. Cataclismele, marile zguduiri şi transformări n-ar fi permis să se dezvolte o fiinţă raţională. Acelaşi lucru se poate spune şi despre forma superioară a societăţii, care a reuşit să învingă Cosmosul, să construiască astronave, să pătrundă în adîncul spaţiului sideral numai după ce umanitatea şi-a statornicit pe planetă condiţiile de viaţă şi, bineînţeles, cînd n-au mai existat catastrofalele războaie dezlănţuite de capitalişti... Nu, cei care au apărut în faţa noastră au depăşit şi ei punctul critic, au suferit şi au dat foarte multe jertfe pînă ce-au construit o societate adevărată şi sănătoasă !

– Îmi face impresia, se aprinse Tey Eron, că omenirea nu poate pătrunde departe în Univers pînă nu ajunge la o treaptă mai înaltă, lipsită de războaie, în care fiecare om poartă o mare răspundere pentru toţi semenii săi!

– Ajungînd pe culmile societăţii comuniste, spuse Kary, umanitatea a dobîndit forţe capabile să învingă spaţiile cosmice: iar aceste forţe le-a putut dobîndi numai pe această cale, alta n-a existat!

– Mîinile noastre sînt şi mîinile omenirii terestre îndreptate spre stele, sînt mîini curate! Dar aceasta nu ne poate caracteriza doar pe noi. În scurt timp, vom strînge mîini deopotrivă de curate şi puternice!

Tinerii nu s-au putut abţine şi au întîmpinat cu vii aplauze ultimele cuvinte ale comandantului. Dar şi cei mai vîrstnici, a căror expansivitate e mai rară, s-au strîns emoţionaţi în jurul lui Mutt Aug.

* * *

Undeva înainte, încă la depărtări formidabile, le zbura în întîmpinare cosmonava venită de pe o planetă sau stea necunoscută. Şi oamenii de pe Pămînt, pentru prima oară după miliarde de ani de dezvoltare a vieţii terestre, trebuiau să se întîlnească cu alte fiinţe... tot oameni. Nu este deci surprinzător că astronauţii, oricît se stăpîneau, erau totuşi cuprinşi de o adevărată febra. Li se părea cu neputinţă să plece la odihnă; nimeni nu voia să rămînă singur în aceste clipe de chinuitoare aşteptare. Dar Mutt Ang, după ce calculă timpul rămas pînă la întîlnirea astronavelor, ordonă lui Svet Sym să împartă

membrilor echipajului un preparat liniştitor. Apoi le spuse;

– E necesar ca atunci cînd ne vom găsi cu semenii noştri dintr-o altă lume să fim în cea mai perfectă stare fizică şi morală. Doar vom avea de înfruntat atîtea mari dificultăţi; va trebui să-i înţelegem şi să încercăm să le povestim despre noi. Va trebui să le împărtăşim cunoştinţele noastre şi să aflăm de la ei lucruri pe care nu le cunoaştem. Niciodată nu mi-a fost atîta teamă de incompetenţa mea, de neştiinţa de a mă descurca, zise Mutt Ang, şi, pe faţa de obicei calmă a comandantului, de astă dată se citi îngrijorarea.

Poate de abia acum şi-au dat cu adevărat seama astronauţii de greaua răspundere pe care o aveau cu prilejul acestei extraordinare întîlniri. De aceea, fiecare a luat, fără să protesteze, o pastilă calmantă şi a plecat la odihnă.

Mutt Ang îl lăsă la postul de comandă doar pe Kary, dar, privind figura energică a lui Tey Eron, cumpăni puţin şi cu un gest îl invită şi pe acesta. Apoi comandantul se întinse într-un fotoliu, răsuflă obosit şi-şi acoperi faţa cu mîinile.

Pentru a nu-i tulbura gîndurile, Tey şi Kary rămaseră tăcuţi. „Tellur” zbura foarte încet, înaintînd cu aşa-numita viteză tangenţială, de două sute de mii de kilometri pe oră, folosită la intrarea în zona Roche{25} a unui corp ceresc. Roboţii care conduceau cosmonava o îndreptau exact pe traseul calculat cu minuţiozitate. Era timpul să devină vizibilă raza locatorului trimisă de cealaltă astronavă. Lipsa ei îl neliniştea din ce în ce mai mult pe Tey Eron.

Mutt Ang se ridică, şi faţa i se lumină de zîmbetul său familiar întregului echipaj, un zîmbet sprinţar şi puţintel nostalgic:

– *Vino, prietene îndepărtat, la pragul nostru scump*...

Tey se încruntă privind ecranul negru, pe care nu se arata nici o rază. Cîntecul comandantului i se părea cu totul nepotrivit pentru acele momente atît de încordate. Dar Kary începu să fredoneze un refren şi mai vesel, privind şiret spre secundul posomorît.

– Kary, încearcă să semnalizezi cu raza noastră, zise deodată Mutt Ang, contenindu-şi cîntarea. Îndreapt-o la două grade într-o parte şi alta şi apoi încrucişeaz-o cu cealaltă.

Tey roşi puţin. Mu se gîndise la o măsură atît de simplă şi îndrăznise să-l acuze în gînd pe comandant că este prea

uşuratic!

Au mai trecut două ore. Kary îşi imagina cum raza locatorului lor lunecă spre stînga, spre dreapta, în sus şi în jos, alergînd cu fiecare deviere sute de mii de kilometri prin negrele hăuri siderale. Aceste mişcări ale razei întreceau chiar şi uluitoarele închipuiri ale basmelor cu uriaşi plăsmuite cîndva pe Pămînt.

Tey Eron se cufundă într-o toropeală contemplativă. Gîndurile fugeau încet, fără să dea naştere la emoţii. Tey îşi aduse aminte cum, la început, după plecarea de pe Pămînt, nu reuşise să scape un timp de un chinuitor şi straniu sentiment de renunţare.

Pesemne, această stare sufletească era proprie omului primitiv, dominat de impresia unei totale incoerenţe, de lipsa oricăror obligaţii şi griji de viitor. Pesemne, asemenea simţăminte apăreau la oameni cu prilejul unor mari nenorociri, războaie şi zguduiri sociale. Iar Tey Eron avea şi el sentimentul că trecutul, tot ce lăsase pe Pămînt, a dispărut pentru totdeauna, ireversibil: de viitorul enigmatic îl despărţea prăpastia cîtorva sute de ani, care aveau să aducă doar lucruri cu totul noi. De aceea nu putea fi vorba de nici un fel de planuri, proiecte, sentimente şi dorinţe de viitor... Aveau numai datoria sa adune noi cunoştinţe din adîncurile Cosmosului. Înainte şi numai înainte !

Şi fără de veste s-a petrecut evenimentul care a lăsat în umbră şi dorinţa de a descoperi un nou Pămînt, şi neliniştile ajutorului de comandant.

Mutt Ang încercă să-şi imagineze viaţa de pe cosmonava necunoscută. El presupunea că această navă trebuie să semene cu a lor, după cum şi fiinţele dinăuntrul ei trebuie să fie aidoma oamenilor, cu aceleaşi gînduri şi preocupări. Ajunsese la convingerea că este foarte uşor să-ţi închipui cum arată nişte făpturi nemaivăzute, scornind cele mai năstruşnice forme ale vieţii, dar că mult mai greu îţi poţi subordona fantezia unui cadru strict de legi, în felul propus de Afra Devi.

Mutt Ang mai stătea cu capul plecat, dar, după încordarea bruscă cure îi cuprinsese pe tovarăşii săi, îşi dădu seama că pe ecranul locatorului apăruse un semnal. Nu observase punctul de lumină care brăzdase vertiginos oglinda neagră şi se făcuse

nevăzut. Soneria abia ţîrîise. Astronauţii săriră de pe locurile lor şi se apropiară instinctiv de ecran. Cu toate că apariţia punctului luminos fusese atît de fulgerătoare, ea avea totuşi o covîrşitoare semnificaţie. Aşadar, cosmonava străină făcuse cale întoarsă, nu dispăruse în abisurile spaţiilor, ci se îndrepta spre ei. Nava aceea interastrală era deci condusă de fiinţe tot atît de iscusite în zborurile cosmice. Ele au reuşit să-şi stabilească destul de exact şi de repede traseul de întoarcere, iar acum, cu ajutorul razei lor, îl căutau pe „Tellur” de la mari depărtări. Două puncte neînchipuit de mici, pierdute în bezna cosmică, se căutau unul pe altul. Dar, în acelaşi timp, aceste două puncte reprezentau două lumi uriaşe, pline de energie şi cunoştinţe, lumi care în acele clipe se cercetau cu antenele lor formate din fascicule de unde luminoase. Kary mută raza locatorului principal de la diviziunea „1.488” la „375”... Încă puţin, încă puţin... Punctul luminos s-a întors, a dispărut, din nou a trecut ca un meteor pe oglinda neagră, iar soneria abia de a apucat să ţîrîie.

Mutt Ang apucă vernierele locatorului şi, cu un fascicul de unde, prinse a descrie o spirală de la periferie spre centrul uriaşului cerc pe care raza lui „Tellur” îl contura în direcţia astronavei aşteptate.

Străinii se vede că au repetat manevra. După multe eforturi punctul luminos a rămas fixat în limitele celui de-al treilea cerc de pe ecranul cel negru. Acest punct se mişca totuşi puţin, din cauza vibraţiilor celor două rachete. Soneria se auzea acum fără întrerupere şi a trebuit să fie închisă. Nu mai exista nici o îndoială că raza pornită de pe „Tellur” fusese interceptată de aparatele de bord ale cosmunavei necunoscute şi că cele doua vehicule interastrale îşi veneau în întîmpinare cu cel puţin patru sute de mii de kilometri pe oră.

Tey Eron scoase din maşină calculele pe care i le dăduse spre rezolvare şi stabili că astronavele se mai află la o distanţă de trei milioane de kilometri, pînă la întilnirea lor nu mai rămăseseră decît şapte ore.

În curînd putea fi începută frînarea integrală, iar după cîteva ore drumurile li se vor încrucişa dacă, bineînţeles, şi ceilalţi aveau să frîneze după calcule asemănătoare. Nu era exclus ca străinii să se poată opri mai repede, dar era posibil ca rachetele să treacă din nou una pe lîngă cealaltă, şi clipa întîlnirii să fie iarăşi amînată. Aşteptarea devenea chinuitoare,

aproape de nesuportat.

Dar cosmonava necunoscută n-a ţinut prea mult timp încordaţi nervii pămîntenilor. Ea începu să decelereze mai rapid, dar, stabilind ritmul cu care îşi micşora viteza „Tellur”, îi urmă exemplul. Cele două rachete se apropiau tot mai mult una de cealaltă. Echipajul lui „Tellur” se adună din nou la postul de comandă. Pe ecranul negru al locatorului, astronauţii vedeau punctul luminos cum se transformă într-o pată.

Era propria lor rază care se reflecta de cosmonava străină şi făcea cale întoarsă. Pata începea să semene cu un mic cilindru ale cărui forme nu aduceau nici pe departe cu acelea ale lui „Tellur”. Cu fiecare clipă, cilindrul devenea tot mai mare, iar la capete începură a i se vedea proeminenţele cupolelor. Contururile sclipitoare creşteau vertiginos şi, la un moment dat, ocupară întregul ecran.

– Atenţie, toată lumea! Toţi la locurile lor! Ultima frînare !

Fotoliile hidraulice s-au înfundat timp îndelungat în locaşurile lor; privirile oamenilor se întunecară, se învăpăiară: pe feţe apărură broboane mari de sudoare... În cele din urmă, „Tellur” se opri şi rămase nemişcat în vidul neţărmurit, în bezna glacială a Cosmosului, la o sută şi doi parseci de auriul Soare pămîntesc.

Abia reveniţi în fire, după frînare, astronauţii puseră în funcţiune ecrane de vizionare directă şi un proiector gigantic, dar n-au reuşit să vadă nimic. Cînd proiectorul a fost stins, o lumină albastră, puternică izbi ochii celor care se uitau la ecran, lipsindu-i de orice posibilitate de a mai vedea ceva.

– Polarizatorul-reţea la treizeci şi cinci de grade! Filtrul de unde luminoase! ordonă Mutt Ang.

– Pe unda de şase sute douăzeci? îl întrebă Tey Eron.

– Cred că va fi cea mai potrivită!

Polarizatorul făcu să dispară lumina cea albastră. Un fascicul enorm de raze portocalii ţîşni din „Tellur” şi începu să măture din nou întunericul. Deodată lumina căzu asupra unei construcţii cu totul neobişnuite. Era cosmonava necunoscută. Pornită de pe o stea pierdută, undeva, în Univers, se afla acum doar la o distanţă de cîţiva kilometri.

Această întîlnire făcea cinste atît astronauţilor pămînteni cît şi celor străini. La o asemenea depărtare, dimensiunile rachetei cu greu puteau fi stabilite. Deodată, din acea bizară

astronavă porni spre zenit un fascicul gros de raze portocalii, a căror lungime de undă corespundea cu aceea a luminii emise de „Tellur”. Razele apărură, apoi dispărură şi din nou luminară bezna, rămînînd imobile şi îndreptate vertical spre constelaţiile încă necunoscute din marginea Căii Lactee.

Mutt Ang îşi frecă cu mîna fruntea, aşa cum obişnuia în clipele cînd era cufundat în elucidarea unei probleme.

– E probabil un semnal..., opină Tey Eron nehotărît.

– Fără îndoială, îl aprobă comandantul. L-aş interpreta astfel: „Coloana luminoasă, pe care o ţinem nemişcată înseamnă: «Staţi pe loc, ne vom apropia de voi»“. Să încercăm să le răspundem !

Pâmîntenii îşi stinseră proiectorul, mutară filtrul pe unda de patru sute treizeci şi apoi îndreptară raze albastre spre pupa astronavei lor. Stîlpul de lumină portocalie, înălţat de cealaltă cosmonavă, dispăru imediat.

Oamenii aşteptau cu răsuflarea tăiată desfăşurarea evenimentelor.

Racheta străină semăna foarte mult cu un mosor cu două conuri suprapuse. Baza unuia dintre ele, pare-se a celui din faţă, era acoperită cu o cupolă; baza conului din spate părea scobită într-un fel de pîlnie, deschisă spre spaţiul cosmic. În jurul părţii centrale a astronavei se distingea difuz un inel gros, cu un profil nedefinit. Prin inel se zărea conturul cilindrului ce unea cele două conuri. Deodată inelul se micşoră, nu se mai văzu nimic prin el, şi prinse a se învîrti în jurul părţii centrale, ca roata unei turbine. Corpul rachetei începu să crească pe ecrane; în trei-patru secunde el acoperi tot cîmpul de vizibilitate. Pămîntenii au înţeles că în faţa lor se afla un vehicul cosmic mai mare decît „Tellur”.

Mutt Ang prinse a da cîteva ordine scurte:

– Afra, Vas şi Kary, să mergem în sala de ecluzare! Vom ieşi împreună din astronavă! Tey să rămînă la postul său! Să fie stins proiectorul mare! Să se aprindă lumina la babord!

Astronavigatorii îşi îmbrăcară în mare grabă costumele uşoare de scafandri, folosite cu prilejul coborîrilor pe planete străine şi al explorării spaţiului sideral.

Comandantul îi cercetă pe membrii echipajului, controla cum îi funcţionează scafandrul şi puse în funcţiune pompele. Acestea refulară rapid în interiorul astronavei tot aerul din

sasul{26} ecluzei. Imediat ce indicatorul de rarefiere atinse linia de culoare verde, Mutt Ang întoarse una după alta trei manete de comandă. Inauzibil, ca tot ce se întîmplă în vidul cosmic, lunecară lateral plăcile de oţel şi stratul izolator, se dădu de o parte placa rotundă a sabordului{27}, iar tije cu acţionare hidraulică ridicară radierul{28} ecluzei. Cei patru astronauţi se aflau pe o platformă rotundă şi îngrădită, înălţată la patru metri deasupra prorei lui „Tellur".

* * *

Ciudata astronavă necunoscută, scăldată de lumini albastre, era tn realitate complet albă. Ea n-avea ca „Tellur" o platoşă metalică lucioasă, care să reflecte diferitele radiaţii ale Cosmosului, ci o suprafaţa mată, de albul orbitor al zăpezii de munte. Doar inelul central continua să răspîndească o slabă lucoare albăstruie.

Corpul uriaş al navei se apropia în mod vizibil.

Aflate în spaţiul sideral, departe de orice cîmp magnetic, cele două rachete sufereau o simţitoare atracţie reciprocă.

„Tellur" declanşa de pe bordul său stîng gigantice tampoane de acostare, de forma unor tuburi telescopice cu arcuri.

Capetele acestor tampoane erau prevăzute cu un fel de perne, confecţionate dintr-o masă plastică elastică şi acoperite cu un strat de protecţie, pentru cazul cînd obiectul cosmic de care s-ar fi atins nava ar fi fost alcătuit din antimaterie{29}. Botul boltit al rachetei străine avea o tăietură ce-l făcea să semene cu o gură rînjitoare. Din gîtlejul negru ieşi o platformă împrejmuită cu nişte bare subţiri şi dese. Printre ele, observară mişcîndu-se ceva alburiu. Cei trei tovarăşi ai Afrei o auziră oftînd dezamăgită. Cinci siluete de o paloare cadaverică şi neobişnuit de late apărură pe paserela astronavei. Deşi ca înălţime aduceau oarecum cu oamenii de pe Pamînt, acele făpturi erau totuşi cu mult mai masive, iar spinările lor arcuite aveau parcă un fel de creste, în loc de căşti rotunde şi străvezii, pe umerii lor susţinuţi de tije transversale se afla ceva asemănător unei uriaşe scoici de calcar, cu convexitatea spre spate; în faţă se vedeau distribuiţi în evantai un rînd de spini mari ca o vizieră întunecată prin care răzbăteau sticliri negre.

Fiinţa ce apăruse cea dintîi pe puntea navei necunoscute

făcu o mişcare bruscă: se convinseră imediat că străinii aveau două mîini şi două picioare. Nava albă se întoarse cu prova spre bordul astronavei terestre şi declanşa în faţa ei o armonică lungă de peste douăzeci de metri făcută dintr-un metal roşu.

Urmă o uşoară ciocnire, şi cele două rachete se apropiară una de alta. La capetele tampoanelor nu izbucni însă fulgerul orbitor al unei catastrofe nucleare: aşadar, materialele din care erau construite cele două nave erau de aceeaşi natură.

Cei care se găseau pe puntea de observaţie a lui „Tellur” auziră la telefoanele lor rîsul încet şi mulţumit al comandantului lor şi schimbară între ei priviri nedumerite.

– Ţin să vă consolez pe toţi, şi în primul rînd pe Afra, le spuse Mutt Ang. Imaginaţi-vă numai cum ne văd ei pe noi! Nişte păpuşi făcute din băşici, cu membre articulate şi căpăţîni rotunde şi... pe trei sferturi goale!

Afra rîse cu poftă.

– Totul constă în conţinutul scafandrilor, iar ceea ce se vede pe din afară n-are nici o importanţă!

– Au tot atîtea picioare şi mîini ca şi noi..., comentă Kary.

Deodată însă, în jurul carcasei pe care nava străină o scosese pînă la „Tellur”, se ivi o husă pliantă albă care, înfăşurîndu-se, se întinse ca o mînecă goală spre racheta terestră. Fiinţa ce stătea în faţa celorlalte pe pasarelă şi în care Mutt Ang bănui pe comandantul egal în grad cu el începu a gesticula într-un mod expresiv, apropiindu-şi de piept mîinile şi îndreptîndu-le către „Tellur”. Oamenii nu se lăsară mult aşteptaţi şi declanşară din carena{30} rachetei tubul-galerie folosit pentru comunicaţia între navele aflate în spaţiul cosmic. Tubul comunicant al lui „Tellur” era rotund în secţiune, iar cel al astronavei albe - eliptic pe verticală.

Tehnicienii pămînteni confecţionară imediat dintr-un lemn moale un cadru de trecere. În gerul sideral, lemnul îşi schimbă într-o clipă structura moleculară şi deveni mai rezistent decît oţelul. În acest timp, din bordul navei străine a ieşit un corp cubic, dintr-un metal roşu, a cărui faţă întunecată servea drept ecran. Două siluete albe se aplecară asupra acestui cub, apoi se ridicară şi se dădură înapoi. Ochii pămîntenilor văzură atunci pe ecran o fiinţă asemănătoare omului. Partea superioară a trupului ei se dilata şi se strîngea în mod ritmic. Mici săgeţi opalescente se repezeau înăuntrul figurii, apoi zburau în afară.

– Este cît se poate de simplu - respiră! strigă Afra. Ei vor încerca probabil să ne arate ce respiră, ce compoziţie are atmosfera lor. Tare aş vrea să ştiu cum vor izbuti s-o facă!

Ca şi cum ar fi răspuns acestei întrebări, modelul care respirase pe ecran dispăru, şi, în locul său, apăru o altă imagine. Era un punct negru încercuit de un nouraş cenuşiu. Fără îndoială era nucleul unui atom împrejmuit de orbitele subţiri ale unor puncte luminescente - electronii. Mutt Ang simţi un nod în gît. Nu putea rosti nici o vorbă. Pe ecran apărură apoi patru figuri: două în centru, una deasupra celeilalte, legate cu o linie albă groasă; celelalte două - lateral, legate prin săgeţi negre.

Oamenii de pe Pămînt numărau emoţionaţi electronii; cel de jos reprezenta pesemne elementul de bază al oceanului: un electron în jurul unui nucleu - hidrogenul. Cel de sus, elementul principal al atmosferei şi al respiraţiei: nouă electroni în jurul unui nucleu - fluorul!

– Priviţi, priviţi! strigă Afra Devi. E fluorul!...

– Număraţi, o întrerupse comandantul, în stînga - şase electroni: carbonul, în dreapta - şapte: azotul. Iată că totul a devenit clar. Transmiteţi să se pregătească un tabel asemănător cu elementele atmosferei noastre şi cu acelea ale schimbului de substanţe - totul va fi la fel, numai că, în locul fluorului, noi avem oxigenul cu cei opt electroni ai lui. Ce păcat, vai ce păcat!

Cînd pămîntenii îşi prezentară şi ei tabelul, observară că silueta cea albă, aflată în faţă pe puntea cosmonavei necunoscute, tresări şi-şi apropie mîna de „scoica” scafandrului cu un gest uşor de înţeles pentru oamenii tereştri... Era vădit că aceleaşi sentimente, doar mai puternice, îl cuprinseseră pe astronautul străin. Acesta se aplecă apoi peste parapetul paserelei şi descrise cu mîna o mişcare bruscă, tăind parcă ceva în spaţiu. Viziera în formă de spini se înclină ameninţător spre „Tellur”, care se găsea cu cîţiva metri mai jos de nava cea albă. Comandantul ciudatelor siluete îşi ridică braţele, apoi şi le duse în jos, ţinîndu-le puţin depărtate, de parcă ar fi vrut să arate două planuri paralele.

Mutt Ang repetă mişcarea. Atunci comandantul rachetei străine îşi înălţă o mînă, salută în tăcere, se întoarse şi, urmat de restul echipajului său, se făcu nevăzut în gîtlejul întunecos al navei.

– Să mergem şi noi! spuse Mutt Ang, apăsînd pîrghia de

coborîre.

Afra n-apucase nici măcar o clipă să contemple splendida strălucire a constelaţiilor din întunecata genune siderală, privelişte care-l prilejuia întotdeauna o negrăită încîntare.

Sabordul fu închis, şi în sala de ecluzare se aprinse lumina, începu să se audă şuieratul uşor al pompelor - primul indiciu că aerul ajunsese la densitatea lui terestră.

De îndată ce-şi scoaseră căştile, Yas Tin îl întrebă pe Mutt Ang:

– Întîi vom construi despărţiturile şi apoi vom uni galeriile, nu-i aşa?

– Da. Tocmai aceasta a vrut să spună şi comandantul astronavei străine. Ce păcat! pe planeta lor, gazul vieţii este fluorul, o otravă mortală pentru noi! Iar oxigenul nostru este tot atît de toxic pentru ei. Multe dintre materialele noastre, vopsele şi metale, ce sînt rezistente într-o atmosferă cu oxigen, pot fi atacate de atingerea respiraţiei lor. În loc de apă, la ei există acidul fluorhidric, care dizolvă uşor şi descompune majoritatea mineralelor pe bază de silicaţi şi, ca atare, distruge sticla noastră. Iată de ce noi vom fi nevoiţi să construim un cloazon transparent, un perete care să reziste la acţiunea oxigenului, iar ei să ridice unul dintr-un material care nu se descompune sub influenţa fluorului. Dar să mergem, trebuie să ne grăbim! Vom discuta totul în timp ce va fi construită despărtitura.

Peste pardoseala de un albastru mat a camerei de stingere, care separa încăperile de locuit de motoarele lui „Tellur” a fost amenajat un adevărat laborator chimic. Din materiale pregătite încă de pe Pămînt a fost turnată o placă groasă, transparentă cu proprietăţi plastice; acum ea era cimentată prin covoare termice. Obstacolul neprevăzut făcea imposibilă comunicarea directă a oamenilor de pe Pămînt cu cei veniţi din alt colţ al Galaxiei.

Nava acestora din urmă nu dădea nici un semn de viaţă, deşi era cercetată necontenit prin ecranele de observaţie.

În biblioteca lui „Tellur” se desfăşura o activitate febrilă. Toţi membrii echipajului lucrau la alegerea stereofilmelor şi a însemnărilor fotomagnetice despre Pămînt, la selectarea diferitelor reproducţii după cele mai de seamă opere de artă. Erau pregătite de zor diagramele şi schiţele funcţiilor matematice, imaginile reţelelor cristaline ale celor mai

răspîndite substanţe din scoarţa terestră, din alte planete şi din Soare. Un mare stereoecran era pus la punct, iar, într-o husă rezistentă la fluor, era fixat un sonorizator care să transmită exact şi perfect vocea umană.

În scurtul timp al meselor şi odihnei, discuţiile se duceau mai ales în legătură cu neobişnuita atmosfera a planetei de unde porniseră astronavigatorii străini.

Circuitul elementelor chimice cu ajutorul energiei furnizate de razele solare (care asigură menţinerea vieţii şi acumularea forţei necesare luptei împotriva entropiei{31}) trebuia să urmeze şi pe acea planetă schema generală a transformărilor desfăşurate pe Pămînt. Gazul activ liber{32} - fie el oxigen, fluor sau orice alt gaz - se poate acumula într-o atmosferă numai datorită acţiunii vitale a plantelor. Viaţa animală, inclusiv aceea a omului, foloseşte oxigenul sau fluorul, combinîndu-l cu carbonul - elementul de bază, din care sînt alcătuite atît corpurile plantelor, cît şi ale animalelor.

Pe planeta străinilor trebuia să existe un ocean de acid fluorhidric. Pe Pămînt plantele descompun apa prin intermediul razelor venite de la Soarele nostru; tot astfel, acolo vegetalele descompun acidul fluorhidric, acumulînd hidrofluorocarburi şi eliminînd fluorul liber, care, împreună cu azotul, este respirat de oameni şi de animale. Cu acest prilej, plantele captează energia produsă prin arderea în fluor a hidrocarburilor.

Un asemenea schimb de substanţe produce o energie o dată şi jumătate mai mare decît cea de pe Pămînt, la baza căreia se află combinaţiile oxigenului, în aceste condiţii nu este de mirare că s-a putut dezvolta o gîndire superioară. Din punct de vedere dialectic însă, o mai intensă activitate a fluorului (în comparaţie cu oxigenul) necesită şi o mai puternică radiaţie a soarelui respectiv.

Pentru ca, în procesul fotosintezei vegetale, energia Soarelui lor să poată descompune molecula acidului fluorhidric, e nevoie nu de raze galbene-verzi, ca acelea necesare apei, ci de radiaţia unor cuante mult mai puternice, şi anume de raze albastre sau violete. E posibil deci că astrul luminos al străinilor să fie o stea albastră cu o temperatură foarte ridicată.

– E o contradicţie! se amestecă în discuţie Tey Eron, care revenise din atelier. Acidul fluorhidric se transformă uşor în gaz.

– Da, la plus douăzeci de grade, răspunse Kary cercetînd o

agendă.

– Şi la cît îngheaţă?

– La minus optzeci.

– Prin urmare, planeta lor trebuie să fie rece, ceea ce nu se prea potriveşte cu astrul albastru fierbinte.

– De ce? ripostă Yas Tim. Ea este poate situată la o mare depărtare de Soarele ei. Sau poate că oceanele i se găsesc în zonele temperate sau polare... Sau...

– Probabil că există încă multe asemenea „sau”, îl întrerupse Mutt Ang. Orice am spune însă, cosmonava venită de pe planeta fluorică se găseşte acum în faţa noastră şi, în curînd, vom afla şi alte amănunte privitoare la viaţa lor. Pentru moment, mai important este să înţelegem altceva: faptul că fluorul este în Univers un element foarte rar. Deşi ultimele cercetări au mutat fluorul, în ceea ce priveşte gradul de răspîndire, de la al patruzecilea loc la al optsprezecelea, totuşi oxigenul nostru ocupă în Cosmos, în ceea ce priveşte cantitatea atomilor, al treilea loc, venind după hidrogen şi heliu şi înaintea azotului şi a carbonului. După un alt sistem de calcul, fluorul ar fi de vreo două sute de mii de ori mai rar decît oxigenul, ceea ce ar însemna doar un singur lucru: în Cosmos sînt foarte puţine corpuri cereşti bogate în fluor, iar planetele cu atmosferă fluorică, adică acelea cu o îndelungată viaţă vegetală, care să le fi îmbogăţit văzduhul cu fluor liber, ar fi şi mai puţine. Acestea ar constitui doar excepţii.

– Acum înţeleg gestul de desperare al comandantului astronavei albe, făcu îngîndurată Afra Devi. Ei caută făpturi asemănătoare lor. Iată de ce le-a fost atît de mare decepţia.

– De aici mai rezultă că ei întreprind de mult această căutare şi că s-au întîlnit şi cu alte fiinţe raţionale, că au dat şi de alte vieţi...

– ...Iar acestea, adăugă Afra, erau dintre cele obişnuite, de tipul nostru, vieţi în care predomină oxigenul.

– Dar pot exista şi alte tipuri de atmosferă, ripostă Tey Eron. Mai pot fi, de pildă, unele clorice, altele sulfurice sau sulfhidrice.

– Asemenea atmosfere nu sînt prielnice unei vieţi superioare, protestă Afra. Ele dau toate, în procesul schimbului de substanţe, de trei ori, ba chiar de zece ori mai puţină energie decît oxigenul, puternicul şi vitalul nostru oxigen terestru!

– Dar nu şi cea sulfurică, mormăi Yas Tim. O astfel de atmosferă trebuie să procure aceeaşi energie ca şi una pe bază de oxigen.

– Te referi probabil la un văzduh de anhidridă sulfurică şi la un ocean de pucioasă lichidă? întrebă Mutt Ang.

Inginerul dădu afirmativ din cap.

– Dar în acest caz, spuse cu amărăciune Afra, sulful înlocuieşte nu oxigenul, ci hidrogenul Pămîntului nostru, adică elementul cosmic cel mai obişnuit. Există foarte puţine probabilităţi ca sulful, atît de rar în Univers, să poată fi un înlocuitor frecvent al hidrogenului. Este limpede că o atmosferă de acest tip constituie un fenomen mai rar chiar decît una fluorică.

– Şi poate fi întîlnită doar la planete extrem de calde, răspunse Tey răsfoindu-şi agenda. Oceanul de pucioasă poate fi lichid numai de la peste plus o sută şi pînă la patru sute de grade.

– Mi se pare că Afra are dreptate! interveni comandantul. Toate aceste ipotetice atmosfere reprezintă o raritate prea mare în comparaţie cu aerul nostru standard, compus din elementele cele mai răspîndite din lume. Şi aceasta, de altfel, nu-i întîmplător.

– Da, nu-i întîmplător ! spuse Yas Tim. Dar există destule cazuri excepţionale în neţărmuritul Cosmos. Să luam, de exemplu, însuşi Pămîntul nostru „standard”. Atît pe el cît şi pe vecinii săi - Luna, Marte, Venus - se află mult aluminiu, care în general este foarte rar în Univers.

– Şi totuşi ca să găseşti o repetare a acestor cazuri neobişnuite în infinitele spaţii siderale ţi-ar trebui zeci, ba sute de mii de ani, observă mohorît Mutt Ang. Fie de-ai goni chiar cu astronave pulsative! Aşa că, dacă ei sînt de mult în căutarea unei planete asemănătoare, atunci îi înţeleg foarte bine!

– Ce minunat e faptul că în compoziţia atmosferei noastre intră cele mai obişnuite elemente ale Universului, spuse Afra, şi că asfel ne aşteaptă întîlniri cu o mare mulţime de planete similare Terei!

– Da, îi răspunse zîmbind Tey, iar pentru început ne-am întîlnit cu una care nici pe departe nu-i seamănă...

Afra era gata să izbucnească şi să obiecteze, cînd apăru chimistul navei raportînd că scutul transparent este pregătit.

– Vom putea intra în cosmonava lor, aşa cum sîntem, în costumele noastre cosmice? întrebă Yas Tim.

– Desigur, şi ei vor proceda la fel, răspunse comandantul. Cred că vom avea mai multe schimburi de vizite, deocamdată însă pentru primele legături de prietenie, voi începe cu prezentarea.

Astronauţii fixară peretele transparent la capătul coridorului lor, iar siluetele albe ale străinilor făcură acelaşi lucru în partea lor. Apoi pămîntenii şi străinii se întîlniră afară în vid, ajutîndu-şi unii altora să fixeze panourile exterioare ale galeriilor.

O atingere mîngîietoare a mînecii sau a umărului unui scafandru - gest gingaş de prietenie - a fost înţeleasă deopotrivă de toţi.

Parcă împungînd cu coarnele ce le zimţuiau coiful de forma unei scoici, străinii încercau să zărească prin căştile fumurii feţele astronauţilor cu care s-au întîlnit. Dacă însă chipurile acestora din urmă puteau fi văzute destul de clar, feţele ascunse de viziera spinoasă a „scoicilor” rămîneau pentru ochii pămîntenilor învăluite de întuneric. Doar infailibilul instinct omenesc le spunea ca din întunericul acela îi urmăresc ochi plini de atenţie, de încordare şi bunăvoinţă...

Fiind invitaţi prin semne să intre în „Tellur”, astronauţii cei albi răspunseră tot cu ajutorul unor gesturi că resping această propunere. Unul dintre ei şi-a atins scafandrul cu mîinile, apoi, brusc, de parcă ar fi aruncat ceva, şi-a azvîrlit braţele în lături.

– Se tem pentru scafandrul lor în atmosfera de oxigen, ghici Tey.

– Ei doresc, ca şi noi, să începem întîlnirea în galerie, conchise comandantul.

* * *

Astronavele - una albă ca zăpada, cealaltă lucie ca o oglindă de metal - alcătuiau acum un corp comun, aflat în repaus şi parcă suspendat în nemărginitul Cosmos. „Tellur” puse în funcţie radiatoare puternice, şi pămîntenii - îmbrăcaţi în salopete albastre, din lîna artificială, mulate pe corp - putură intra în galeria tubulară care făcea legătura între rachete.

În partea opusă a coridorului se aprinse o lumină albăstruie ca slăvile ce mîngîie înaltele culmi terestre. Pereţii

transparenţi care-l despărţeau în două păreau a fi de acvamarin sau dintr-o apă de mare solidificată.

Liniştea ce se aşternuse era tulburată doar de respiraţia accelerată a pămîntenilor emoţionaţi.

Tey Eron atinse fără să vrea umărul Afrei şi simţi tremurul tinerei femei. Ajutorul de comandant cuprinse din spate umerii biologului. Clipa mult aşteptată se apropia.

Deodată, la capătul galeriei, apăru un grup de opt străini... Oare erau într-adevăr străini? Pămîntenii nu-şi credeau ochilor; în adîncul sufletului, fiecare se aşteptase la ceva extraordinar, la un spectacol nemaivăzut. Marea asemănare dintre ei şi „ceilalţi” li se părea de-a dreptul fantastică. Uimirea lor însă nu dură decît cîteva clipe. Pe măsură ce se uitau mai bine, pămîntenii observau la astronauţii necunoscuţi tot mai multe deosebiri...

Lumina albastră se stinse, şi în culoarul de dincolo se aprinse o lumină albă terestră. Pereţii străvezii îşi pierdură culoarea verde, şi deveniră albi, aproape că nu se mai vedea nimic prin ei. Şi totuşi îndărătul acestor bariere se aflau oameni. Cosmonauţilor lui „Tellur” nici nu le venea să creadă că acei oameni atît de asemănători lor respira un gaz extrem de toxic şi se scaldă în mări fluorhidrice!

Corpurile străinilor erau proporţionate şi aveau înălţimea medie a pămîntenilor. Culoarea pielii le era ciudată: cenuşie ca fonta, cu luciu argintiu şi tainice reflexe purpurii, cum este cărămida bine arsă şi şlefuită sau hematitul. Mai ales culoarea acestui mineral aducea foarte mult cu pielea locuitorilor de pe planeta fluorică.

Părul le era des, de culoare neagră, bătînd în albăstrui. Dar particularitatea cea mai extraordinară a feţei o constituiau ochii lor foarte, mari şi prelungi. Tăietura acestora era oblică şi pornita spre tîmple, astfel încît colţurile ochilor veneau mult mai sus decît la pămînteni. Sclerotica lor avea luminile turcoazei şi părea neproporţional de prelungă faţă de irisul negru şi de pupile.

Sprîncenele corbii şi drepte, aproape îmbinate la rădăcina nasului, se uneau sus pe tîmple cu părul, astfel încît formau un mare unghi obtuz. Părul de deasupra frunţii înalte cobora chiar de la mijlocul ei în linii armonioase, simetrice cu sprîncenele, spre urechi.

De aceea, fruntea avea forma unui romb orizontal, alungit.

Nasul scurt, ieşit uşor în relief avea ca şi la pămînteni nările îndreptate în jos. Prin gura mică cu buze viorii se zăreau dinţi frumoşi, de culoarea cerului senin.

Partea superioară a feţei părea foarte lată. Sub nivelul ochilor, chipul li se îngusta mult spre bărbie, avînd un contur oarecum unghiular. Forma urechilor nu putu fi stabilită, deoarece acestea erau acoperite de un fel de bantă aurie, purtată de străini pe creştetul capului şi lăsată pînă peste tîmple, spre gît.

Printre necunoscuţi se aflau atît femei cît şi bărbaţi. Femeile puteau fi deosebite după gîturile zvelte, după trăsăturile rotunjite ale feţei şi după părul mai bogat, deşi tuns tot scurt. Bărbaţii erau mai înalţi, mai vînjoşi, aveau bărbii mai late şi în general se distingeau prin acele trăsături care deosebesc şi pe Pămînt cele două sexe.

Afrei i se păru că oamenii planetei fluorice au la mînă numai patru degete - e drept bine proportionate ca şi la pămînteni, dat parcă lipsite de articulaţii: ele se îndoiau cu uşurinţă şi nu formau proeminenţe unghiulare.

Picioarele nu puteau fi distinse; tălpile li se înfundau în covorul moale ce acoperea pardoseala. Cît priveşte îmbrăcămintea, ei purtau haine de un roşu aproape cărămiziu.

Cu cît pămîntenii îi cercetau mai îndelung pe străini, cu atît mai puţin curioasă li se părea înfăţişarea acestora, ba chiar, mai mult, frumuseţea lor exotică, cu totul inedită devenea tot mai evidentă. Un farmec irezistibil se revărsa din ochii lor mari, înţelepţi şi prietenoşi, care priveau cu blîndeţe spre pămînteni.

– Ce ochi minunaţi! nu se mai putu stăpîni Afra să remarce. Şi ai noştri sînt frumoşi, dar ai lor sînt fără seamăn!

– De ce oare or fi atît de mari? întrebă în şoaptă Tey.

– Cu cît sînt mai mari, cu atît ochii au mai multe elemente de retină şi pot reţine din mediul înconjurător un mai mare număr de detalii.

Tey dădu din cap în semn că a înţeles.

Un astronaut străin înaintă şi făcu un gest de invitaţie. Imediat lumina terestră se stinse în partea galeriei ridicate de oamenii planetei fluorice.

– Vai! exclamă mîhnit Mutt Ang. Nu prevăzusem !

– Am făcut-o eu, zise calm Kary, stingînd lumina obişnuită şi aprinzînd două becuri puternice cu filtre de patru sute

treizeci{33}.

– Arătăm ca nişte cadavre, spuse Taina. Ce înfăţişare neplăcută avem la o asemenea lumină !

– Nu fiţi îngrijoraţi, îi consolă Mutt Ang. Spectrul de optimă vizibilitate al noilor noştri prieteni înclină mult spre violet sau poate chiar spre ultraviolet. Aceasta înseamnă că ei sînt în stare să perceapă culori mult mai calde şi mai bogate în nuanţe decît acelea pe care le putem vedea noi, dar fireşte nu-mi pot da seama exact de acest fenomen.

* * *

Pămîntenii luară cîteva fotografii; apoi, printr-o mică ecluză, trimiseră străinilor un megafon ambalat, care funcţiona pe bază de cristale de osmiu. Astronauţii veniţi de pe planeta fluorică primiră megafonul şi-l fixară pe un trepied. Kary îndreptă spre o antenă în formă de cupă un fascicul subţire de radiounde.

În atmosfera fluorică a celeilalte cosmonave răsunară muzica şi graiul de pe Pămînt. În acelaşi fel a fost transmis şi aparatul pentru analiza aerului, ceea ce a permis să se stabilească ce temperatură, presiune şi compoziţie avea „văzduhul” necunoscutei planete. După cum era şi de aşteptat, temperatura din interiorul astronavei albe era mai scăzut decît în cea terestră, netrecînd de şapte grade; presiunea atmosferică era mai mare, iar forţa gravitaţiei aproape aceeaşi.

– Cred că ei sînt totuşi mai calzi, după cum şi noi avem o temperatură mai ridicată decît aceea obişnuită de douăzeci de grade, din jurul nostru. Mă gîndesc că organismul lor trebuie să aibă vreo paisprezece grade de-ale noastre.

La rîndul lor, făpturile străine trimiseră prin mica ecluză două lădiţe, cu pereţi reticulari în care se aflau cîteva aparate a căror destinaţie era greu de ghicit. Dintr-o lădiţă răsunară la un moment dat vuiete intermitente, plăcute, de tonalităţi înalte, ce *se pierdeau parcă în depărtare*{34}. Cosmonauţii lui „Tellur” înţeleseră că, în comparaţie cu ei, „ceilalţi” percepeau sunete mult mai acute. Astfel, în cazul că ar fi auzit o gamă de frecvenţe aproape egală cu a pămîntenilor, ei n-ar fi putut intercepta o bună parte a notelor joase din muzica şi graiul acestora.

De peretele transparent se apropiara un bărbat şi o

femeie. Ei îşi scoaseră calmi hainele cărămizii, se luară de mînă şi rămaseră nemişcaţi ca nişte stane de piatră. Apoi începură a se întoarce încet, dînd în felul acesta posibilitatea să li se studieze corpul, care, mai mult încă decît faţa, li se asemăna cu acela al pămîntenilor. Proporţionalitatea armonică pe care o vădeau trupurile oamenilor de pe planeta fluorică întrunea toate condiţiile noţiunii terestre de frumos.

Capetele li se înălţau superb pe gîturile zvelte; bărbatul avea umeri laţi de om al muncii şi al luptei, iar femeia coapse largi, de mamă a unei fiinţe înzestrate cu raţiune; întreaga lor înfăţişare exprima pe deplin forţa intelectuală.

Apoi, cînd cei doi s-au retras schiţînd gestul de invitaţie, cunoscut mai dinainte, iar lumina galbenă terestră s-a stins, astronauţii lui „Tellur” n-au mai şovăit.

La rugămintea comandantului, Tey Eron şi Afra Devi se luară la rîndul lor de mînă şi veniră înaintea cloazonului transparent. În ciuda nepămîntenei lumini care dădea trupurilor goale luciul rece al marmurei albastre, frumuseţea acestora era atît de elocventă încît toţi tovarăşii lor rămaseră entuziasmaţi. De altfel, solii planetei fluorice nu păreau mai puţin impresionaţi: deşi galeria lor se afla în umbră, ei puteau fi totuşi văzuţi cum se uită mereu unii la alţii şi-şi fac gesturi scurte, neînţelese.

Afra şi Tev stăteau mîndri, cuprinşi de acel avînt nervos, ivit în clipele în care trebuie să rezolvi probleme grele şi riscante. Cînd în cele din urmă, străinii terminară filmarea şi aprinseră din nou lumina, echipajul lui „Tellur” izbucni în aplauze. Tinerii intimidaţi fugiră să se îmbrace.

– Acum, zise Taina, nu mai am nici o îndoială că şi ei iubesc, că şi ei ştiu ce este adevărata, marea şi minunata dragoste omenească... de vreme ce bărbaţii, şi femeile lor sînt pe atîta de frumoşi pe cît am văzut că sînt de înţelepţi!

– Aşa e. Taina, o aprobă Mutt Ang, iar lucrul acesta ne bucură şi mai mult, fiindcă astfel o să ne înţelegem mai bine. Dar priviţi-l pe Kary! Vezi, Kary, să nu te îndrăgosteşti de fata de pe planeta fluorică. Ar fi pentru tine o catastrofă !

Tînărul astronavigator tresări şi-şi întoarse privirile aţintite pe fiinţele rachetei albe.

– Află că ar putea să mi se întîmple ! surîse el cu tristeţe. Şi ar putea să mi se întîmple în ciuda deosebirii dintre trupurile

noastre, în pofida înspaimîntătoarei distanţe dintre planetele noastre. În aceste clipe am priceput întreaga măreţie şi forţă a iubirii omeneşti !

Şi Kary continuă s-o contemple pe femeia străină ce-i zîmbea cu simpatie.

Deodată fiinţele din jurul ei apropiară de peretele transparent un ecran verde, şi pe el începură a se mişca nişte figurine. Acestea mergeau într-o procesiune, urcînd o pantă abruptă şi purtînd în spate poveri grele. Ajunsă pe culme, fiecare figurină îşi arunca sarcina şi se prăbuşea sleită. Aducînd cu un film de desene animate, imaginile prezentate voiau parcă să sugereze ideea de oboseală şi pe aceea de odihnă. Abia atunci îşi dădură seama şi pămîntenii cît de mult îi istoviseră îndelungata aşteptare şi primele impresii ale întîlnirii. Locuitorii planetei fluorice, care, probabil, bănuind că vor da în Cosmos peste alte fiinţe gînditoare, se pregătiseră în acest scop luînd, de pildă, filme pentru „conversaţii”.

Echipajul lui „Tellur”, deşi nu prevăzuse acest eveniment, găsi totuşi imediat o soluţie. De cloazonul străveziu fu apropiat un ecran pe care puteau fi făcute schiţe, iar Yas Tim, pictorul astronavei terestre, prinse a desena la repezeală serii de imagini. La început, el prezentă tot nişte omuleţi obosiţi, iar apoi desenă o mutrişoară mare cu o expresie atît de întrebătoare încît străinii porniră a-şi face semne ca atunci cînd în faţa lor apăruseră Tey Eron şi Afra Devi. După aceea pictorul descrise un glob pămîntesc şi mişcarea lui de revoluţie în jurul Soarelui; împărţi apoi orbita în douăzeci şi patru de părţi, şi înnegri o jumătate din suprafaţa delimitată de ele. În scurt timp, străinii răspunseră cu o schemă asemănătoare. De o parte şi de alta, fură puse apoi în funcţiune metronoame, care ajutară să se stabilească durata micilor diviziuni ale timpului, iar pe urmă să se calculeze diviziunile mari. În modul acesta astronauţii aflară că planeta fluorică se roteşte în jurul axei sale în aproximativ 14 ore terestre, şi că înconjoară Soarele ei albastru în nouă sute de zile. Cît priveşte pauza pentru odihnă, pe care o propuseseră străinii ea era de 5 ore terestre.

Oamenii părăsiră galeria tubulară sub impresia ultimelor evenimente, şi parcă tot nu le venea să creadă ceea ce văzuseră. Luminile din culoarele de legătură şi din afara

astronavelor fură stinse. Cele două rachete cufundate în întuneric rămaseră inerte, una lîngă alta, ca şi cînd tot ce era viu în ele ar fi pierit, ar fi îngheţat în gerul fantastic din hăurile de beznă ale spaţiilor.

În interiorul astronavelor însă viaţa - clocotitoare, setoasă de cunoaştere şi de acţiune - îşi urma cursul. Mintea omenească mereu născocitoare căuta noi modalităţi de a comunica fraţilor născuţi pe o planetă îndepărtată ceva din cunoştinţele acumulate în răstimp de multe milenii şi la baza cărora au stat imense eforturi, greutăţi, primejdii şi suferinţe. Să transmită acele cunoştinţe care l-au eliberat pe om - mai întîi din sfrînsoarea năpraznicilor stihii, apoi de sub jugul sălbaticilor orînduiri sociale, de spectrul bolilor şi al bătrîneţii timpurii - şi care i-au dat posibilitatea să se avînte în Cosmos.

A doua întîlnire în galerie începu prin prezentarea hărţilor astrale. Pămîntenilor le era cu totul necunoscută configuraţia constelaţiilor pe lîngă care trecea drumul astronavei albe, şi acelaşi lucru se putea spune şi despre locuitorii planetei fluorice cu privire la itinerarul lui „Tellur”. (Stabilirea locului exact unde se afla astrul albastru va fi fost făcută de astronomi abia după întoarcerea pe Pămînt. Ei aveau să constate că acel astru era situat într-un mic nor stelar al Căii Lactee, lîngă Tau Ophiuchus.) Drumul cosmonavei străine mergea spre un grup de stele aflat la nordul lui Ophiuchus şi se întretăia cu traiectoria lui „Tellur”, în locul unde acesta atinsese limitele sudice ale constelaţiei Hercules.

La un moment dat, străinii aduseră în culoarul lor un cadru de înălţimea unui om, alcătuit din plăci metalice roşii dispuse în mod paralel, ca nişte gratii. În dosul cadrului porni să se învîrtească ceva, şi deodată plăcile se puseră în mişcare, se rotiră în jurul axei lor şi parcă dispărură. În locul lor se ivi un mare spaţiu în care începură să se învîrtească orbitoare globuri albastre - sateliţii planetei fluorice. Treptat, pe acest ciudat ecran fu văzută însăşi planeta, parcă venind tot mai aproape, de la mari depărtări.

Ecuatorul ei era încins cu o lată centură albastră de ceaţă deasă. Polii şi regiunile învecinate sclipeau în lumini roz-cenuşii, iar printre aceste zone se vedeau brîuri acoperite de albul imaculat pe care-l avea şi fuzelajul cosmonavei străine. Aici, prin atmosfera mai puţin saturată de aburi, se ghiceau contururile

diafane ale mărilor, ale continentelor şi munţilor, brăzdaţi de-neregulate fîşii verticale.

Planeta aceea era mai mare decît Pămîntul. Rotaţia ei rapidă stîrnea în juru-i un puternic cîmp electric. De-a lungul ecuatorului, o aureolă viorie îşi tremura limbi prelungi, care se pierdeau în bezna spaţiilor.

Pămîntenii stăteau de cîteva ore cu răsuflarea tăiată în faţa peretelui transparent şi urmăreau dispozitivul ingenios care continua să prezinte cu un realism zguduitor aspecte de pe planeta fluorică. Oamenii au văzut talazurile liliachii ale oceanului fluorhidric scăldînd nisipurile negre de pe maluri, stînci roşii şi coastele repezi ale zîrnelor cu creste roase, sinelii. Cu cît te apropiai mai mult de cei doi poli, văzduhul devenea tot mai albastru. Munţii erau acolo în formă de cupole, de valuri, de tăpşane cu scînteieri opalescente. Văile adînci ale masivilor polari, îndreptate spre zona mărilor meridionale, erau învăluite de o umbră oţelie. Deasupra marilor golfuri pluteau irizate văluri de nori. Gigantice edificii durate din metal roşu şi piatră verde însoţeau ţărmurile mărilor şi, în şiruri lungi, nesfîrşite se îndreptau spre poli, de-a lungul văilor. Aceste titanice aglomerări de construcţii ce puteau fi observate de la mari altitudini erau despărţite de fîşii late de vegetaţie deasă, cu frunzişul ca peruzeaua, sau de culmile teşite ale munţilor, care păreau a filtra prin ei lumina, ca nestematele. Căciulile rotunde ale gheţarilor polari, formaţi din acid fluorhidric, scînteiau ca tot atîtea safire.

Ultramarinul, albastrul, azuriul şi violaceul puteau fi văzute pretutindeni.

Însuşi aerul parcă era pătruns de o lucoare albăstruie, aidoma unei slabe descărcări electrice într-un tub cu gaze rarefiate. Lumea planetei străine apărea pămîntenilor rece şi nepăsătoare ca o viziune într-un cristal: pură, depărtată şi ireală. O lume în care nu se simţea căldura şi mîngîietoarea diversitate a terestrelor culori roşii, portocalii şi galbene.

Şiraguri de oraşe se zăreau în ambele emisfere ale planetei, în regiunile corespunzătoare zonelor polare şi temperate ale Pămîntului. Către ecuator munţii deveneau tot mai ascuţiţi şi mai întunecoşi. Piscuri colţuroase se înălţau de-a dreptul din marea a cărei oglindă era tulburată de aburi.

Coastele lanţurilor muntoase se răsfirau în sensul latitudinii, mărginind regiunile tropicale. Acolo se învîrtejeau mase compacte de vapori sinelii: din pricina căldurii venite de la Soarele albastru, acidul fluorhidric, evaporîndu-se repede, încărca atmosfera de colosale fronturi de nori, care porneau spre zonele temperate, se condensau şi reveneau în zona ecuatorială, într-o revărsare de cascade. Stavilare uriaşe ţineau piept tumultului acestor torente, le captau în tuneluri şi canale, pentru a le folosi ca izvor de energie în uzinele planetei.

Străluceau orbitor tărîmuri acoperite cu uriaşe cristale de cuarţ; de bună-seamă că în apele, mărilor fluorhidrice siliciul juca oarecum rolul sării din mările terestre. Clădirile oraşelor se vedeau tot mai aproape. Contururile lor se profilau net în lumina rece, vineţie a cerului. Oriunde priveai, toate suprafeţele locuite ale planetei - cu excepţia regiunii ecuatoriale, ascunsă sub un albastru zăbranic de aburi şi care rămîne a un semn de întrebare - purtau amprenta muncii şi a gîndirii creatoare omeneşti. Pe acea planetă fuseseră săvîrşite mai multe transformări decît pe Pămînt, unde mai rămăseseră vaste suprafeţe de păduri, de ruine antice şi exploatări părăsite{35}.

Rodul activităţii depuse de miliarde de oameni în decurs de nenumărate generaţii se înălţa mai sus decît munţii, acoperea întreaga faţă a planetei fluorice.

Viaţa domina de asemenea atît cuprinsurile zbuciumate ale mărilor cît şi atmosfera densă pe care o străbăteau puternicele raze ale Soarelui albastru şi sarcini electrice de valori extraordinare.

Pămîntenii contemplau aceste privelişti, iar gîndul le zbura la planeta lor natală. Ei o vedeau cu totul altfel de cum şi-o reprezentau strămoşii lor îndepărtaţi. Dacă pentru aceştia imaginea Pămîntului era legată de locul în care s-au născut şi au trăit: de vreo cîmpie întinsă, de vreun codru silhui, de cîte un munte cu cleanţuri pleşuve, de cine ştie ce ţărmuri însorite - în închipuirea astronauţilor lui „Tellur” apărea întregul glob terestru cu toată varietatea lui de zone. În această imagine se contopeau şi minunate stepe argintii{36}, răscolite de vînt, şi bătrîne păduri de brazi şi de cedri, de mesteceni albi, de palmieri întraripaţi şi eucalipţi gigantici. Îi încîntau şi ţărmurile pierdute în ceaţă ale ţinuturilor nordice cu stînci acoperite de muşchi, şi albul recifelor de corali pe fondul siniliu al mărilor

tropicale. Splendide erau crestele maiestoase inaccesibile ale munţilor, pe care omătul scînteia orbitor, stranie era ceaţa diafană, tremurătoare şi iluzorie de deasupra pustiurilor. Şi parcă vedeau aievea măreţele fluvii ce curgeau domoale, rîurile ce goneau printre stînci şi peste praguri ca adevărate herghelii de căi înspumaţi. Îşi mai aminteau de belşugul culorilor, de varietatea florilor, de cerul cu albăstrimile lui terestre şi de norii săi atît de asemănători unor păsări albe, de zilele dogorite de arşiţă şi de acelea mohorîte, ploioase, de continua schimbare a anotimpurilor anului. Şi printre toate aceste bogăţii ale naturii, o şi mai mare diversitate de oameni: cu frumuseţi, aspiraţii, speranţe şi visuri, cu bucurii şi necazuri, cu lacrimi şi tristeţi!

Noi, pămîntenii, făpturi ale unui văzduh încărcat cu oxigen, care poate fi întîlnit în cosmos de sute de mii de ori mai lesne, am găsit şi vom mai găsi încă multe condiţii prielnice vieţii, vom descoperi, vom întîlni şi ne vom uni cu semenii noştri - oamenii altor planete. Dar ei? Născuţi într-o atmosferă fluorică atît de neobişnuită, cu albuminele şi oasele lor fluorice, cu sîngele lor format din globule albastre, care absorb fluorul, cum globulele noastre roşii absorb oxigenul, ei ce-or să facă?

Aceşti inşi sînt constrînşi să rămînă pe planeta lor. Şi desigur că de mult tot caută ei alte fiinţe aidoma lor sau măcar alte planete cu o atmosferă fluorică. Dar cum să găsească în beznele siderale asemenea rarisime excepţii, cum să ajungă pînă la ele înfruntînd miile de ani-lumină? Dezamăgirea pe care ei o încercaseră în momentul întîlnirii cu oamenii care respiră oxigen era de înţeles.

În locul fantasticelor privelişti, ciudatul aparat din galeria străinilor aduse acum înaintea pămîntenilor imaginea unor construcţii titanice. Zidurile înclinate spre interior aminteau arhitectura clădirilor tibetane. Nicăieri nu se zăreau unghiuri drepte şi planuri orizontale - formele se arcuiau armonios, trecînd de la planul vertical la cel orizontal prin nişte întorsături elicoidale sau în formă de spirală.

În depărtare se ivi ceva al cărui contur semăna cu un oval răsucit. Cînd imaginea se apropie şi deveni mai clară, se putu vedea că partea de jos a ovalului era un drum lat, care urca în volută şi dispărea în intrarea colosală a unui edificiu de întinderea unui oraş. Deasupra acestui portal, se aflau mari semne albastre, chenăruite în roşu şi care aduceau cu suprafaţa

unei ape domoale peste care a pornit să sufle o dulce adiere.

Şi iată uriaşa intrare tot mai aproape. În interiorul ei se deschidea o sală enormă, slab luminată, cu pereţi luminescenţi ca fluoritul.

* * *

Deodată, cînd nimeni nu se aştepta, imaginea dispăru. Pămîntenii care se pregătiseră să vadă ceva cu totul neobişnuit rămaseră buimăciţi: în partea cealaltă a galeriei se aprinse obişnuită lumină albastră; ecranul cu gratii, făcut dintr-un metal roşu, se strînse, lunecă lateral, iar în locul său se arătară din nou cosmonauţii străini. De astă dată, ei se mişcau foarte repede, vădit agitaţi.

În momentul acela, pe ecranul astronavei albe apăru un şir de vederi. Ele prinseră a se succeda atît de iute încît privitorii abia reuşeau să distingă imaginile.

Undeva, în străfundurile cosmosului, zbura o altă rachetă, tot atît de albă ca şi aceea de lîngă „Tellur”. Se vedea strălucitorul ei inel central cum se roteşte risipind departe virteju-i de raze. Deodată inelul rămase nemişcat, şi din spaţiul sideral, unde se oprise în vecinătatea unei stele pitice albastre, racheta începu să emită unde. Acestea înaintară vertiginos, pînă ce dădură de astronava de lîngă „Tellur”. Oamenii de pe planeta fluorică interceptară mesajul, care pe ecranul pămîntenilor apărea sub forma unei linii punctate.

Din pieptul lui Mutt Ang izbucni un oftat atît de greu, încît toţi îşi priviră comandantul nedumeriţi.

– Da! Ne vor părăsi curînd. Undeva foarte departe se află o altă cosmonavă albă. Nu ştiu în ce mod izbutesc ei să se înţeleagă... Nu-mi pot da seama ce puteri au pus ei în joc pentru a reuşi să transmită comunicări la distantele incomensurabile care despart cele două rachete. Cea de-a doua pare-se că a suferit o avarie. Apelul ei a ajuns pînă la străinii de lîngă noi, sau, mai bine spus, pînă la prietenii noştri !

– Poate că nu-i vorba de vreo avarie, ci de descoperirea unui lucru foarte important! îşi dădu părerea Taina.

– N-ar fi exclus. Oricum ar sta însă lucrurile, ei tot ne vor părăsi. Trebuie să ne zorim la maximum dacă vrem să fotografiem şi să însemnăm cît mai multe date. Principalul îl constituie hărţile lor, traseul pe care l-au străbătut, întîlnirile pe

care le-au avut... Sînt convins că ei au mai dat peste oameni ca noi, deprinşi să respire într-o atmosferă cu oxigen.

Din discuţiile purtate cu astronauţii veniţi din sistemul Soarelui albastru s-a stabilit că într-adevăr ei nu vor mai putea zăbovi decît cel mult douăzeci şi patru de ore terestre. De aceea, pămîntenii, stimulaţi cu medicamente speciale, depuneau eforturi imense ca să nu se lase mai prejos de locuitorii planetei fluorice, a căror energie părea inepuizabilă.

Erau fotografiate textele şi fotografiile cărţilor ştiinţifice, erau înregistrate sunetele limbii străine. Membrii celor două expediţii făceau schimb de colecţii de minerale, de ape şi gaze, închise spre păstrare în lăzi străvezii, chemorezistente; chimiştii încercau să înţeleagă semnificaţia simbolurilor care exprimau structura substanţelor organice şi anorganice. Istovită, Afra completa diagramele proceselor fiziologice, reproducea schemele şi formulele genetice, studia stadiile embriologice ale dezvoltării organismului uman în condiţiile planetei fluorice. Nesfîrşitele lanţuri moleculare ale albuminelor rezistente la fluor erau extraordinar de asemănătoare cu acelea ale albuminelor noastre: aveau aceleaşi filtre de energie, aceleaşi zăgazuri pe care materia le-a ridicat împotriva entropiei{37}.

Au trecut 20 de ore. În galerie apărură Tey şi Kary. Frînţi de oboseală, ei aduceau „celorlalţi” un maldăr de hărţi astrale, care reprezentau întregul drum parcurs de racheta terestră pînă la locul întîlnirii.

Echipajul cosmonavei albe se grăbea tot mai mult. Benzile fotomagnetice ale maşinilor de memorare terestre înregistrau poziţia stelelor necunoscute, însemnate pe harţi cu ajutorul unor semne bizare. Pămîntenii consemnau datele astrofizice ivite în calea celor două rachete albe; toate acestea aveau să le descifreze mai tîrziu cu ajutorul unor tabele explicative pe care le primiseră de la prietenii lor cosmici.

La un moment dat se petrecu ceva care-i făcu pe oamenii Terrei să izbucnească în strigăte de bucurie. La început lîngă o stea de pe ecran, apoi lîngă o a doua, o a treia, a patra şi a cincea, apărură cerculeţe în interiorul cărora se roteau planete.

Iată acum prezentată schematic nu o singură astronavă, ci o întreagă flotă de rachete. De sub fuzelajul lor apărură platforme în care puteau fi văzute fiinţe îmbrăcate în scafandri şi care, fără îndoială, erau oameni. Semnul atomului cu 8

electroni - oxigenul - încunună toate aceste imagini, dar cosmonavele de pe schemă erau legate numai de două planete: una situată în apropierea unui mare Soare roşu, iar alta care se învîrtea în jurul unei stele aurii de clasa spectrală - F. După cît se pare, pe celelalte trei planete, viaţa, deşi se dezvolta datorită oxigenului, nu ajunsese totuşi la acel grad înalt care să fi permis locuitorilor să-şi ia zborul în Cosmos. Şi de fapt era posibil ca pe acele corpuri cereşti nici n-au apucat încă să apară făpturi raţionale.

Pămîntenii nu reuşiră să constate acest lucru, dar aveau la îndemînă date preţioase privitoare la căile ce duceau spre aceste lumi locuite, aflate la sute de parseci de locul în care se întîlniseră cele două rachete.

* * *

Sosise timpul ca astronauţii să-şi ia rămas bun unii de la alţii.

Echipajele celor două cosmonave se aliniară de-o parte şi alta a peretelui transparent. Pămîntenii şi oamenii planetei fluorice - al cărei nume era greu de reprodus în graiul celor dintîi - stăteau faţă-n faţă pentru ultima oară. Ei iţi zirrrbeati, îşi făceau gesturi amicale în care se putea citi regretul despărţirii, iar privirile ochilor inteligenţi şi plini de luare-aminte încercau parcă să fixeze în memorie emoţionanta clipă.

Astronauţii lui „Tellur” fură cuprinşi de un puternic sentiment de singurătate. Chiar plecarea de pe planeta lor natală şi gîndul că vor reveni abia după şapte secole nu li se părea o pierdere atît de dureroasă şi ireparabilă. Pămîntenii nu puteau să se împace cu ideea că vor mai trece doar cîteva minute şi aceşti oameni frumoşi, buni şi atît de ciudaţi se vor topi pentru totdeauna în beznele Cosmosului, în căutarea altor făpturi ce trăiesc în medii asemănătoare.

Poate că abia acum au înţeles astronauţii în întregime, cu întreaga-le fiinţă, că în toate strădaniile, căutările şi visurile lor esenţialul este omul. Pentru orice civilizaţie, pentru oricare stea, pentru întreaga Galaxie şi pentru Universul cel infinit, principalul este omul, raţiunea, simţămintele, frumuseţea, forţa şi viaţa lui!

Dăinuirea, dezvoltarea şi fericirea omului, - iată fundamentala problemă a vremilor viitoare după victoria asupra Inimii de Şarpe, după nebuneasca, inconştienta şi dăunătoarea

irosire a energiei vitale în societăţile umane inferior organizate.

Omul reprezintă unica forţă în Cosmos capabilă să acţioneze inteligent, să învingă cele mai dificile obstacole şi să săvîrşească o multilaterală şi utilă transformare a lumii, adică să întroneze frumuseţea unei existenţe raţionale şi grandioase, plină de puternice şi nobile simţăminte.

Comandantul străinilor făcu un semn. Tînăra care întruchipase frumuseţea femeilor din planeta fluorică se îndreptă în grabă spre locul unde se afla Afra. Îşi desfăcu larg braţele şi se lipi de peretele, străveziu de parcă ar fi dorit s-o îmbrăţişeze pe minunata femeie a Pămîntului. Afra, fără să-şi dea seama că lacrimile i se prelingeau pe obraji, se repezi şi ea cu braţele desfăcute spre cloazonul despărţitor şi rămase asemenea unei pasări captive zbătîndu-se îndărătul unui geam. Dar lumina din culoarul străinilor se stinse, iar geamul ce se întunecă era aidoma străfundurilor unei ape în care parcă s-ar fi scufundat toate năzuinţele pămîntenilor.

Mutt Ang ceru să se aprindă lumina terestră; în coridorul celorlalţi însă nu mai era nimeni.

– Grupul pentru lucrări exterioare să îmbrace costumele de scafandri! ordonă comandantul lui „Tellur”, tulburînd tăcerea apăsătoare ce se lăsase. Va trebui să desfacem legăturile dintre cosmonave. Mecanicii - la maşini! Astronavigatorul - la postul de comandă! Toată lumea să fie pregătită pentru zbor !

Oamenii părăsiră galeria luînd cu sine toate aparatele. Numai Afra, învăluită de razele palide venite pieziş de la un hublou deschis, înmărmurise îngheţată parcă de gerul spaţiilor siderale.

– Afra, închidem uşa galeriei! strigă Tey Eron de undeva din inima rachetei. Să urmărim cum îşi vor lua zborul !

Tînara femeie, dusă pe gînduri, se trezi la realitate şi strigînd: „Stai Tey, aşteaptă!”, alergă la comandant.

Uimit, Tey Eron rămase locului; după cîteva clipe însă Afra se înapoie în fugă, fiind însoţită de însuşi Mutt Ang.

– Tey, un proiector în galerie! Cheamă tehnicienii! Fixează din nou ecranul.

Oamenii prinseră a se agita ca în timpul unei avarii. Fasciculul puternic de raze pătrunse în adîncul culoarului şi începu să se aprindă şi să se stingă regulat, asemenea undei locatorului de pe „Tellur” cu prilejul întîlnirii astronavelor.

Străinii îşi întrerupseră lucrul şi apărură în galerie. Pămîntenii dădură drumul luminii albastre de „430”. Înfrigurată, Afra se aplecă asupra tablei de desen care transmitea pe ecran schiţele făcute la repezeală. Dublele lanţuri în spirală ale mecanismelor ereditare prezentate de pămînteni trebuiau în ansamblu să coincidă cu acelea ale oamenilor de pe planeta fluorică.

Metabolismul organismului omenesc, reprezentat de Afra sub formă de diagramă, se asemăna cu transformările energiei radiante solare obţinute prin intermediul plantelor. Tînăra femeie privi spre astronauţii străini, după care şterse atomul fluorului, cu cei nouă electroni ai lui, şi în locul său puse oxigenul.

Oamenii de pe planeta fluorică rămaseră uluiţi. Comandantul lor făcu cîţiva paşi înainte, îşi lipi faţa de peretele străveziu, şi începu să studieze cu ochii lui mari schiţele făcute la repezeală de Afra. Apoi, fără de veste, îşi strînse miinile deasupra frunţii şi făcu o plecăciune adîncă în faţa femeii pămîntene.

Înţelesese ideea ce se născuse în mintea Afrei, chiar în ultimele clipe ale despărţirii. Ea se gîndise la modificarea îndrăzneaţă a proceselor chimice care puneau în funcţie complexul organism uman. Acţionînd asupra mecanismului eredităţii, metabolismul fluoric trebuia substituit cu cel pe bază de oxigen. Desigur, aveau să fie păstrate toate particularităţile, întreaga ereditate a oamenilor fluorici, dar organismele lor aveau să fie determinate să funcţioneze pe un alt temei energetic.

Această titanică problemă putea ridica însă asemenea dificultăţi că pentru rezolvarea ei n-ar fi fost de ajuns nici chiar cele şapte secole ce-l mai despărţeau pe „Tellur” de Pămînt, răstimp în care ştiinţa va fi făcut totuşi uriaşi paşi înainte...

Dar cît de multe lucruri n-ar putea fi realizate prin eforturile comune ale celor două planete! Mai cu seamă dacă li s-ar asocia şi străduinţele unor semeni din alte lumi... Omenirea fluorică n-ar mai rămîne atît de stingheră, atît de pierdută în hăurile siderale.

Cînd oamenii din diferite planete, stele şi galaxii se vor afla, se vor cunoaşte şi vor instaura o uriaşă umanitate cosmică, poate că locuitorii cu pielea sură ai lumii fluorice vor fi învins izolarea cauzată de structura deosebită a organismului lor.

Nu era dar întemeiată tristeţea ce-i năpădea acum la despărţire! În definitiv, în ciuda particularităţilor fizice şi ale mediului lor de viată, cele două seminţii umane se asemănau şi se găseau pe aceeaşi treaptă de dezvoltare.

Privind în ochii mari şi oblici ai aceluia care comanda racheta albă, Afra avu impresia că citeşte în ei toate aceste gînduri. Sau poate că nu era decît reflexul propriilor ei idei?

Dar pesemne că străinii aveau în forţa raţiunii umane aceeaşi încredere pe care o manifestau şi pămîntenii. Iată de ce chiar firava scînteie de speranţă exprimată de Afra stîrnise în sufletele lor un asemenea ecou. Gesturile prieteneşti al oamenilor de pe planeta fluorică nu mai semănau acum a semne de adio, ci făgăduiau clar noi întîlniri în viitor.

* * *

Cele două rachete se depărtau lin, ferindu-se ca nu cumva puternicele lor motoare auxiliare să provoace neajunsuri expediţiei prietene. Cosmonava albă se învălui la un moment dat într-o mantie de flăcări orbitoare. Cînd acestea se stinseră, înaintea pămîntenilor se căsca doar noaptea siderală.

„Tellur” porni încet, apoi intră în pulsaţia ce-i slujea drept pod peste genunile cosmice. Vîrîţi în compartimentele lor de protecţie, oamenii nu mai puteau vedea nici cum se scurtează lungimea de undă a cuantelor de lumină venite dinainte, nici cum aştrii îndepărtaţi devin tot mai albaştri, iar apoi aproape violeţi. Într-un tîrziu, „Tellur” se cufundă în bezna spaţiilor cosmice, după care înflorea şi aştepta clocotitoarea, fremătătoarea viaţă a Pămîntului...

SFÎRŞIT

[Originally published in *„Iunosti”* nr.1/1959. Publicată în româneşte în *„Colecţia «POVESTIRI ŞTIINŢIFICO-FANTASTICE»”* Nr. 113 şi 114.]

{1} Povestirea „Cor Serpentis” a fost tradusă după textul apărut în revista sovietică „Iunosti” nr.1/1959. La rugămintea redacţiei, I. Efremov a binevoit să precizeze anumite pasaje. Traducătorii au ţinut seama de toate explicaţiile şi completările autorului, iar în unele cazuri acestea au fost date în subsol (n. r.)

{2} Aceasta vrea să însemne că omul trebuie să se împotrivească procesului de degradare a energiei, că trebuie necontenit să lupte pentru dobîndirea de noi forme de energie, care să i asigure existenţa (n. r.)

{3} unitate de măsură a lungimii definită ca distanţa de la care 1 ua se vede sub unghiul de 1" sau Pământul are o mişcare de paralaxă de 1". Este egală cu 3,26163626 ani-lumină, 206 264,806 ua sau 3,08568025 × 1016 m.

{4} Spectrele stelelor, în funcţie de anumite caracteristici fizice, dar mai ales de temperatura lor, se împart în clase care se notează cu litere în următoarea ordine: O, B, A, F, G, K, M. Temperaturile de pe suprafaţa stelelor variază între circa 100.000° C (clasa O) şi circa 3.000°C (clasa M). De asemenea variază şi culorile: de la albastru pînă la roşu. Fiecare clasă se împarte în zece gradaţii descendente, care se notează cu cifre de la 0 la 9. Stelele în spectrul cărora se găsesc în cantităţi mai mari şi alte elemente - carbon, zirconiu etc - se notează cu alte litere: R, S etc. Cît priveşte spectrul K-zero, el indică o stea purtocalie cu cea mai ridicată temperatură din clasa ei (circa 4000° C) şi în care predomină titanul şi metalele neutre - fierul, calciul, magneziul etc. (n.r.)

{5} ascunderea trecătoare, pentru un observator, a unui astru, datorită interpunerii între astru şi observator a unui astru opac.

{6} Steaua Epsylon din constelaţia Şarpele (pe lat. SERPENS. - n. r.)

{7} Constelaţia CORONA BOREALIS este o mică constelaţie nordică ale cărei stele formează un arc semicircular, denumită „Hora” în astronomia populară românească sau „Casa cu ograda ei” (n.r.)

{8} Numită popular “Fata mare din Horă”, “Casa” sau “Coliba”. (n.r.)

{9} “α Piscis Austrini” este steaua cea mai strălucitoare din constelaţia Peştele austral (“Dorado”), şi ocupă locul 17 în lista celor mai strălucitoare stele de pe bolta cerească. Numele

ei provine din limba arabă فم الحوت fum al-ħūt şi înseamnă „gura peştelui”.

{10} “α Aur” este o stea strălucitoare din emisfera nordică, cea mai strălucitoare stea din constelaţia Vizitiul (“Auriga”). Are o magnitudine de de 0.08 şi se afla la o depărtare de 42.21 de ani-lumină de Pământ.

{11} Arcturus (α Boo) este cea mai luminoasă stea din constelaţia Boarului (“Bootes”) şi a treia ca luminozitate de pe cer, după Sirius şi Canopus.

{12} Molecule legate între ele, formînd lanţuri de molecule şi macromolecule. (n.r.)

{13} Pe semne din pricina vitezelor extraordinar de mari cu care zburau astronavele şi a răstimpurilor extrem de scurte în care astronautii nu se aflau în pulsaţie. (n.r.)

{14} Dansatorii, trecînd printr-un sistem de unde invizibile le modificau, acţionau asupra aparatelor electonice şi creau astfel cu propriul lor corp muzică şi ritm. (n.a.)

{15} Mic animal miriapod. (n.r)

{16} mișcări prin care esofagul, stomacul și intestinele se contractă, favorizând deglutiția și apoi digestia.

{17} “Purtătorul de şerpi” (un bărbat pe care este încolăcit un şarpe). Şarpele era cunoscut la egipteni ca simbol al tămăduirii. Ptolemeu a fost acela care a menţionat existenţa lui Ophiucus ca una dintre cele 48 de constelaţii. Situată în regiunea Căii Lactee, între constelaţia Vulturul şi Scorpion, mai sus de Săgetator şi mai jos de Şarpe. Cel mai important eveniment care s-a produs în constelaţia Ophiucus a fost explozia unei supernove, care a avut loc pe 10 octombrie 1604. Ea a fost observată de Johannes Kepler.

{18} Termen folosit de autor în loc de “difuzor”.

{19} Constanta gravitaţională, notată cu G, este o constantă fizică empirică ce apare din calculul atracţiei gravitaţionale dintre obiectele cu masă. Ea apare în legea lui Newton a gravitaţiei universale şi în teoria relativităţii generale a lui Einstein. De asemenea, este cunoscută sub numele de constanta gravitaţională universală, constanta lui Newton, iar în limbajul cotidian G mare.

{20} Expresie matematică în care rezultatele finale ale calculelelor sînt exprimate cu ajutorul unei valori medii. Valorile extreme mari şi mici se neglijează. (n.a.)

{21} Protecţia comunicaţiilor electronice. (n.t.)

{22} “Tellur” era prima astronavă a cîmpului invers. În mod firesc, echipajul său folosea terminologia consacrată, în care viteza luminii (nerealizabilă cu o rachetă obişnuită) era considerată ca absolută. (n.a.)

{23} Denumire veche, încă de pe timpul lui Ptolemeu, a munţilor Ruwenzori (lanţ muntos mic, dar spectaculos din Africa centrală ecuatorială, situat la graniţa dintre Uganda şi Congo, între lacurile Albert şi Edward, cu înălţimi de până la 5109 m.) (n.a.)

{24} “Din unghiurile diferite ale ştiinţei”. În vremea noastră ar trebui să se spună: „din unghiurile diferitelor ştiinţe”. Aici însă este vorba despre acea vreme în care cea mai înaltă ştiinţă va fi o sinteză să zicem a fizicii, biologiei şi matematicii, iar acestea vor constitui aspecte deosebite ale ştiinţei unice despre natura lucrurilor (n. a.)

{25} Zona Roche (denumirea vine de la astronomul francez Roche) este zona gravitaţională a unui corp ceresc în cîmpul căruia dacă intră un alt corp ceresc mai mic se rupe în bucăţi, din cauza forţei de atracţie (n. a.)

{26} Compartimentul ecluzei (n.t.)

{27} deschidere în peretele lateral al navei (n.t.)

{28} Pardoseala (n.t.)

{29} ANTIMATERIA — adică materia ai cărei atomi sînt alcătuiţi din protoni cu sarcină negativă (antiprotoni) şi din electroni cu sarcină pozitivă (pozitroni). Contactul antimateriei cu materia noastră „normală” trebuie să ducă la dezagregarea totală a celor două feluri de substanţe şi la degajarea unei cantităţi enorme de energie. De aceea se susţine de obicei că în Galaxia noastră nu pot exista corpuri cereşti alcătuite din antimaterie (nefiind exclus ca altr galaxii să fie alcătuite doar din antimaterie). Un alt punct de vedere susţine dualitatea de formare a substanţelor: în Calea Lactee este posibilă nu numai existenţa antimateriei, ci şi coexistenţa dintre ea şi materia „normală” (în anumite sisteme stelare) [n.a.]. Aşadar, aşa-zisa „antimaterie” este şi ea tot o formă a materiei, dar organizată altfel, din punct de vedere al structurii atomice (n.r.)

{30} Carena (prin analogie cu o navă marină) — partea de jos a cosmonavei. (n.tr.)

{31} Adică împotriva risipirii energiei (n.a.).

{32} Un gaz activ liber este un gaz care are proprietatea să se combine cu alte corpuri, dar care se găseşte liber, adică necombinat (n.tr.).

{33} Filtrul de 430 este un filtru care lasă să treacă prin el numai raze luminoase cu o lungime de undă de 430 de milimicroni, adică lumina albastră vie (n. a.).

{34} “Se pierdeau parcă în depărtare”. Vrea să sugereze faptul că acele sunete atingeau uneori tonuri atît de înalte încît nu mai puteau fi auzite de pămînteni. (n. a.)

{35} Pămîntenii — care s-au avîntat în cosmos şi au descoperit noi planete cu oxigen şi condiţii optime de viaţă — nu mai aveau nevoie să lucreze tot uscatul globului pămîntesc. De aceea multe suprafeţe erau transformate în parcuri sau monumente naturale, mai erau păstrate cîmpii, păduri şi chiar pustiuri, pentru a reda naturii terestre întreaga varietate care-i fusese răpită. Dimpotrivă, „oamenii fluorici” - fiind izolaţi pe planeta lor ca într-o închisoare, deoarece în spaţiile siderale apropiate nu exista vreun corp ceresc similar - aveau nevoie de tot cuprinsul uscatului, care, din nefericire pentru ei, devenea şi mai neîndestulător, din pricina toridelor zone ecuatoriale, unde se evapora oceanul fluorhidric (n.a.).

{36} E vorba despre stepele patriei mele pe care cresc negară şi pelinul (n. a.)

{37} Din punct de vedere fizic, organismul viu este un fel de filtru sau un fel de baraj care fie că opreşte, fie că frînează entropia (adică degradarea sau dispersarea energiei) (n.a.)